Poſt elemoſynā magis ſatiſfactoriū eſt orō ꝙ̃
ieiuniū: qꝛ orō ↄtinet ṽtute ieiunij. Nā extenſio
intellectus ad deū debilitatē parit. Itē ſm tho. i
4. qꝛ q̃to opus ſatiſfactiōis ē magis difficile: ita
ꝙ difficultas ſit ex q̃litate opis ꝑ reſpectū ad cō
ditionē ſatiſfaciētis ꝛ nō ex tepiditate ipius: tāto
ē magis ſatiſfactoriū ceteris paribus. Sic ieiuniū
colerico magis ꝙ̃ flegmatico. Sꝫ vbi difficul/
tas in ope ſatiſfaciētis ꝓcedit ex remiſſione vo/
lūtatis ē min⁹ ſatiſfactoriū ſicut ecōuerſo. Si op⁹
in ſe difficile reddat̃ facile ꝓpter feruorē faciētis
ſit ex hoc magis ſatiſfactoriū: qꝛ in oībus huiuſ/
mōi attendit̃ pncipalit̃ ad voluntatē vn̄ ꝓcedit.
De elemoſyna hēs ſuppa in. 2. pte ti. i. c. de hūani
tate. De ieiunio etiam in ſecūda parte tho. de ora
tione in. 5. parte.

De operibus que ſunt

ō gnē bonoꝝ opm ex̄ charitatē facti: dicūt oēſ ꝙ
n̄ reuiuiſcūt: nec quo ad meritū ꝑ reſpectū ad p̄/
miū glīe: nec quo ad ſatiſfactionē ex ſe. Sꝫ morti
ficata ꝑ mortale reuiuiſcūt ꝑ ſeq̄ntē pn̄iaꝫ. Pctm̄
tn̄ mōtale ſm pe. ō pa. ꝛ ſi īpediat meritū ↄdigni
reſpectu oīs p̄mij: ꝛ meritum ↄgrui reſpectu p̄mij
eterni īmediate ꝑcipiēdi: qꝛ n̄ decꝫ deū dare glo
riā niſi grām hn̄ti: ſꝫ n̄ īpedit meritū ↄgrui reſpe
ctu alterius p̄mij. Vn̄ ſm rai. talia de genere bo/
noꝝ facta in mortali valēt ad. 5. Primo ad tpalē
ꝓſperitatē: de peni. di. 3. cauēdū. ꝛ. 22. q. 2. ſi q̄libet
2° vt ꝙ̃ citius per hoc illuſtretur ad pn̄iam: ō
pe. di. 5. falſas. in fi. 3° ad aſſuefactionē bonorū
opm: ſicut bapt. io. de ↄſe. di. 4. n̄ regn̄abantur.
4° ne diabolus hēat in eo tantā ptātē: exēplū
in iudeo q dormiēs ī tēplo idoloꝝ: qꝛ ſe ſignaue
rat: demōes n̄ poterāt ei nocere. 5° ad tolerabi
liuſ iudiciū ſubeūdū: de pe. di. 3. ſi qs aūt. Sꝫ hoc
vltimū ē ſane ītelligēdū. Nō. n. intelligit̃ ſm tho.
ꝛ pe. ō pal. vt ꝑ illa opa minuat̃ pena iā debita: ſꝫ
qꝛ ſi nō feciſſet illa bona: aliq̄n feciſſet interī aliq̄
mala ꝓ quibus hūiſſet ſpālē penā: quā vitauit n̄
faciēdo illa mala: puta honorauit parētes. Si nō
honoraſſet dehonoraſſet: fecit etyam extremaꝫ
neceſſitatē paciēti: ſi n̄ feciſſet: incurriſſꝫ peccatū
infidelitatis al's crudelitatis. Et ex his habuiſſet
ſpālem penam.

Titulus. xv. De ſtatu bn̄ficiatoꝝ de dignitati
bus prebendis ꝛ bn̄ficijs ꝛ de collōne eoꝝ ꝛ de
pluralitate ꝛ diſpenſatione ſup pluralitate ꝛ reſi/
dētia ꝛ abſentia in beneficijs. c. i.

D Einde uidēdū

de dignitatibus prebēdis ꝛ bn̄
ficijs clericoꝝ. Et ꝑ declaratiōe
hoꝝ noīm. Nota p̄ ſm innoc. ꝛ
hoſt. ꝙ dignitas eccl'iaſtica ē q̄/
dā p̄eminētia ī gradu ꝛ q̄i ꝓ eodē ſumit̃ dignitaſ
ꝛ ꝑſonat⁹: vt archidiaconatus p̄ſbyterat⁹ decana
tus ꝛ hm̄. Et intelligit̃ eē dignitas vel ꝑſonat⁹ ſm
inſtitutionē vel ↄſuetudinē eccl'e. Nā poſſe eſſe
ꝙ aliqs ī eccl'a aliq̄ exerceret officiū archidiaco
ni cognoſcēdo de cāis cl'icoꝝ ꝛ alijs: n̄ tn̄ ob hoc
ē reputādus eē in dignitate: niſi vocet̃ noīe: qd̄ di
gnitatē ſonat. Qd̄ ſi vocat̃ alio noīe dignitatis vl'
ꝑ ꝑſona in dignitate ↄſtituta reputet̃: ſꝫ nullū di
gnitatis miſteriū facēt: reputādus ē in dignitate:
dū eā ꝑpetuo obtineat: extra de ſta. mo. c. 2. ꝛ fi.
Sꝫ pe. de ancho. p⁹ guil. ꝛ laud. dicit: ꝙ dignitas
ē quedā p̄eminētia q̄ ad foꝝ ↄtentioſū in eccl'ia
gradū tenēs. Que q̄nq3 dr̄ ꝑſonat⁹ ab honorificē
tia in q̄ pōit ꝑſonā: q̄nq3 officiū ab ipo officō qd̄
exercet denōiat̃: vt de ↄſti. c. cū acceſſiſſet. Q̄nq3
aſſumit ſua ꝓpria ꝛ ſpālia noīa: ſicut hoc nomen
cuſtodia ſuccētoria decanat⁹ p̄poſitura ꝛ ſil'ia. A
noīe aūt n̄ debēt iſta iudicari: ſꝫ ex effectu q col/
ligit̃ ex actib⁹ ꝛ exercitijs in q̄bus ṽſat̃: ꝛ ex tali/
bus iudicat̃: vtꝝ ſit dignitas necne: ex̄ de verbo.
ſig. c. intell'ia. Et ſufficit ad hoc: ꝙ ſit cenſenda di/
gnitas: ꝙ in modicis cāis hēat iuriſditionē: ſicut
hn̄t ī eccl'a pictauēſi archip̄ſbyter ꝛ p̄poſit⁹. Nā
excōicant ſuſpēdūt ꝛ abſoluūt. Et ſic ꝓpter taleꝫ
gradū dicūtur hr̄e dignitatē: ꝛ ſic ſūt excluſi a pe
na lꝫ canō de elec. c. ſtatutū. li. vi. Si aūt nullā iu
riſditionē hn̄t: ſꝫ tn̄ viſitant ꝛ p̄ferūtur epō: ſicut
teſtes ſynodales de q̄bus. 35. q. 6. eps. tūc cenſet̃
habere ſimplex officiū ꝛ non dignitatem.

De prebenda et cano/

nia quid ſit? Nota ſm hoſt. ꝙ p̄bēda ē ius ꝑcipiē
di ꝓuētus in eccl'ia ↄpetēs tanq̄ꝫ vni de collegio
ꝛ naſcit̃ ex canonia ſicut filia ex mr̄e: qꝛ ex q̄ qs
hꝫ canoniā: dꝫ hēre p̄bendā: ex̄ eo. relatū. p̄bēda
igit̃ ꝓprie ↄſiſtit in fructuū ꝑceptiōe. Canonia āt
in iure alic⁹ q in canonicū eſt receptus: ad qd̄ ius
poſtea ꝑtinet p̄bēda. ſtallus in choro vox in ca/
pitulo: vt dicto. c. relatū. Et nō ꝙ in receptōe ca/
nonicoꝝ ꝛ collatōe p̄bēdaꝝ abn̄teſ canōici vocā
di ſunt: ſi ↄmode fieri valeat: niſi ↄſuetudo hēat
eos ad talia n̄ vocari: al's qd̄ in abn̄tia eoꝝ fieret
eiſ inſtātib⁹ irritari dꝫ: ex̄ eo. cū in eccl'ijs. li. vi. De
officijs ṽo eccl'iaſticis archidiaconatu p̄poſitura
decanatu ꝛ hm̄. Dic̄ rai. ꝙ fere quot ſūt eccl'ie: tot
ſūt ↄſuetudīes: ex̄ de ↄſue. c. cū oli. q̄ in hi⁹ ſeruan
de ſūt. Si tn̄ ſcire vis qd iura dicāt de talib⁹: vid̄
21. di. cleros. ꝛ. 25. di. ꝑlectis. ꝛ ex̄ de offi. archid̄. ꝑ
totū. Dr̄ ēt p̄bēda reddit⁹ deputat⁹ ꝛ aſſignatus ō
ſeruiētibus cl'icis in eccl'ijs cathedralib⁹ vel col/
legiatis in officijs q̄uis illi cl'ici n̄ ſint canonici: ſꝫ
celebrāt vel ēt interſūt diuīs officijs: ſiue reddit⁹
ille ſit ex decis ſeu ex poſſeſſiōib⁹ vl' ꝑ aliū modū

De beneficijs ſiue ec/

cleſijs. Nota primo ꝙ aliud ē ſimplex qd̄. ſ. non
hꝫ curā aīaꝝ aliud curatū: qd̄. ſ. hꝫ curā aīaꝝ. Dic̄
aūt regula iuris in. vi. de re. iu. ꝙ bn̄ficiū eccleſia
ſticū non pōt ſine inſtitutione canonica poſſide/
ri. Pertinet aūt ad inſtitutionē canonicā: vt nō ſo
lū ↄferatur ab eo qui de iure pōt ↄferre: puta: ꝑla
to eccl'iaſtico n̄ dn̄o tpali: vt faciūt q̄tidie tyranni

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſ; etiam ꝙ ꝑmodũ debitũ ⁊ iuridicũ nõ ꝑ ſimo/
niã ⁊ hᵘ. Et ei.ſ.qui ſit habilis ad hoc:puta :vt ñ
ſit irregularis vel ĩfra legitimã etatẽ ⁊ hᵘ.al's qñ
iniuſte t; bñficiũ vt ꝑ intruſionẽ vel ꝑ ſimoniam
vel q2 al's inhabilis talis ẜm rai.cũ nõ intret per
hoſtiũ ẽ fur ⁊ latro:nec h; viã ſalutis niſi reſignã
do:vel ſi ẽ diſpẽſabile ſuũ impedimẽtũ petat di/
ſpenſationẽ ab eo qui põt:⁊ ſi ñ poſſet obtinere:
o; ꝙ oĩno dimittat:⁊ in vtroq; caſu agat pñiam
de peccato cõmiſſo. Et fructus ꝑceptos tenet re
ſtituere:niſi ſibi remittãtur a ſupioribus. Idem
de dignitatibus eccl'aſticis. Et nota ꝙ cũ ſcit ꝗs
poſſeſſorẽ eccleſie vel dignitatis ñ eſſe veꝝ ꝑla/
tum:q2 in aliquo ꝑdictoꝝ inuolutus talis ſciẽs:⁊
ſi ſubijciat illi eccleſie vel dignitati: tñ in foro cõ
ſcientie nõ tenet ei obedire:nec ei ſoluere d;:qd
eccl'e vel dignitati d;:nec ſoluẽdo liberat: extra
de ſen.excõ.inqſitioni. In foro ↄtẽtioſo ſecus vi/
det:qñ res ẽ occulta:ar.8.q.4.c.i. Et q̃uis ñ ab/
ſoluat talis abſoluẽs de facto ignorantẽ q2 nõ eſt
ꝑlatus:de peni.di.6.c.placuit. nõ tñ aĩe pereunt:
ſ; excuſant ignorãtia facti:tñ q2 q̃tu; in ipo fuit
eos ꝑdidit:ſãguis illoꝝ ab eo exiget:extra dõ off.
or.irrefragabili.⁊ talis ſemꝑ peccat mortalit ex/
equẽdo officium illius eccleſie vel etiam fructus
percipiendo:vt fur.

De comenda eccleſia/

rũ. Nemo deinceps parochialẽ eccl'am alicui nõ
ↄſtituto in etate legitima ⁊ ſacerdotio ↄmẽdare
ꝑſumat:nec tali ẽt niſi vnam ⁊ euidẽti neceſſitate
vel vtilitate ipſius eccl'e ſuadẽte. Huiᵘ aũt ↄmẽdã
vt ꝑmittit rite factã declaramus vltra ſemeſtris
tpis ſpaciũ ñ durare. Statuẽtes qcquid ſecus de
ↄmẽdis eccl'aꝝ parochialiũ actũ fuerit eẽ irritu;
ipo iure. Grego.x.in ↄcilio lugdunẽ.ex̃ de elec.
nemo.li.vi. Sup quo.c. Io.an.in glo.dicit ꝙ cõ/
mẽdare dr̃ multipl'r. Aliqñ idẽ ẽ qd ꝺponere:vt
22.q.2.ne qs. Aliqñ ꝑ laudatione ⁊ orõne. Iuxta
illud.2.corin.8. Nõ.n.qui ſeipm ↄmẽdat ille ꝓ/
batus ẽ:ſ; quẽ deus ↄmẽdat. S; hic al'r ſumit ꝓ
ut.ſ.imponiat cuſtodiã eccl'e alicui ↄmiſſã. Et cir
ca huᵘ ↄmendã mouet aliq̃s queſtiũculas ipſe Io.
in glo.⁊ ſoluit. Et ꝓ querit vtꝝ talis ↄmẽdatariᵘ
ſit ꝑlatus? Et reſpõdet ꝙ ñ: ſed tm̃ ꝓcurator. h;
tñ legitimã adminiſtrationẽ.2i.q.i.r̃latio. Et hoc
intelligas cũ debito mõ fit.ſ.ꝓut hic dr̃. Secun/
do q̃ritur an talis faciat fructus ſuos? Ro.dic ꝙ
ñ ẜm bar.q2 cuſtos ẽ ⁊ ius in eccl'a nõ h;. Tenet
tñ archid.ꝙ vbi eccleſia indiget poterit talis pñ/
tare clericũ ordinandũ ad titulũ talis eccl'e:vt de
iurepatro.poſtulaſtis.nec ẽt in fructibᵘ ius h; niſi
ad colligendũ gubernandũ ⁊ ꝓuidẽdũ ſibi ⁊ mi
niſtris:⁊ qd ſupeſt in vtilitatẽ eccl'e ↄuertendum
Sicut ⁊ de viſitatore dr̃ di.6i.obitũ. Et hoc te/
net hoſt.ſed ↄ̃rium fit de facto. Sed nunqd tale;
ↄmendatã eccl'am impetrãs tenet de ↄmẽda fa/
cere mentionẽ? Ro.dic ꝙ ſic. Archi.de ↄceſ.pre
bẽ.cũ nr̃is. Sed nunqd ad talẽ ↄmendã ꝓ̃nonus
vocabit? dic ꝙ ſic ẜm Inno.hoſt.⁊ gar.ar.16.q.7.
filijs. Idẽ in alijs q ex tali cõmẽda leduntᷣ. Si aũt
fuerint ↄtumaces vlterius ñ audient. S; nunqd
ꝑ ordinariũ poterit ↄferri interim dũ durat ↄmẽ
da vel reuocari? Rñõ.dic ꝙ nõ ẜm gar.niſi ceſſ;
cã ex qua facta fuerit:ar.ex̃ de vo.c.magne. Sed
quid ſi ↄceſſũ fuerit epo ꝙ vſq; ad certũ tp̃s fru/
ctus vacantiũ eccl'aꝝ ꝑcipe poſſit. Nunqd ꝓ̃te/
xtu talis indulgẽtie fructus bñficij cõmẽdati po
terit retinere? Rñõ ñ.ẜm guil.cũ ↄmenda ius tri
buat vt ſupra dixi. Et q̃uis quidã dicãt ꝙ epũs
ↄmendare põt tñ vſq; ad illud tp̃s quo põt ↄfer
re.ſ.vſq; ad.vi.mẽſes:tñ ẜm guiliel.hoc ẽ falſum
Si.n.ſecũda vel tertia die poſt vacationẽ ↄmen
daret nõ durat ↄmẽda:⁊ hoc dicit ↄſtitutio hec.
Caueat tñ ordinarius vt priuſq̃ totũ tp̃s ſuũ la/
bat ↄmendã faciat:q2 poſtea facere ñ poterit:ar.
de offi.dele.c.dõ cãis. Vel dic ꝙ etiã illo finito eã
poterit cõmendare alicui cuſtodiẽdam ⁊ ſaluan/
dã donec ſupior ꝓuideat:ar.de appel.cũ tenea/
mur. ¶ S; nunqd finitis ſex mẽſibus poterit or
dinariᵘ eandẽ iterato eidẽ pſone vel alteri ↄmen
dare? videt ꝙ ſic ex cãis hic expſſis:q2 tp̃s latera
neñ.ↄcilij nõ currit pendẽte cõmenda ex cã facta
Sed certe mẽs huius cõſtitutionis ↄ̃dicit al's ei
fraus fieri poſſet:⁊ ꝑpetuo fieri:ar. de diuor.c.q̃
to. Vel diſtingue vtꝝ cõmenda fiat intuitu eccl'e
vel pſone:vt.ſ.facta intuitu eccl'e.i. eius vtilitate
puta ad repandũ teneat. Facta intuitu pſone.i.ad
vtilitatẽ eius vt fructũ inde ꝑcipiat ⁊ non tenet.
¶ Sed nũquid expirat cõmenda morte cõmen
dãtis? Rñõ.ẜm guiliel.ꝙ nõ:vt de ↄmo.c.i. Sed
nunquid põt hẽre plures ↄmẽdatas? Rñõ ſicut
duas eccl'as curatas in titulũ hẽre nõ põt ita nec
duas curatas in ↄmendã:vt hic p;:niſi ex diſpen
ſatione pape in vtroq; caſu:ſ; vnã intulatã ⁊ vnã
ↄmendatã:curatas ab ordinario hr̃e põt ẜm an/
tiquũ ius.2i.q.i.qui plures.ſed cum hac modera/
tione huius.c.

De etate beneficiãdo/

rũ. Nõ ẜm pe.de pal.in.4.di.25.ꝙ ad hoc vt qs
valeat hẽre ſimplex bñficiũ vel ꝑbendã ſufficit:
ꝙ maior ſit ſeptẽnio q2 pupillus põt eẽ canonicᵘ
ẽt in eccl'a cathedrali:ſ; ñ habeat vocẽ in electõ
ne:ex̃ de elec.c.ex eo.li.vi. In regulis cancellarie
curie romane ẽ ꝙ canõicatus ñ poſſit ↄferri ei q
nõ attingit.14.annũ abſq; diſpẽſatõne pape. Tñ
q̃uis iure hũano ñ irritet talis collatõ:iure tñ di
uino illicitũ eſt dare talia bñficia talibus: niſi qñ
alij nõ inueniũtur:q2 ↄ̃ iuſticiã diſtributiua; ẽ:ſi
det minus digno. Quãuis aũt iſte puer ñ ſit indi
gnus poſitiue ꝓpter defectũ:q2 ẽ innocẽs:reſpec/
tu tñ illius ẽ indignus:q2 alius ẽ dignior. Vñ cõ
tẽpto meliore ſãctiori iuſtiore dare alteri ẽ gra/
ue peccatũ:vt dicit aug.ſup epl'a; iaco. De digni/
tate vero ñ hñte curã aĩaꝝ põt epũs diſpẽſare cu;
illo qui ↄpleuit.xx.annum.de eta.⁊ quali.c.i.lib.
vi. Et ſic etiam archidiaconatus poteſt dari tali:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quia non habet curam animaꝝ in foro penitẽtie
vt oporteat eſſe ſacerdotẽ: qḋ requirit.xxv.an/
num:ſed ſolũ in exteriori foro. Et oꝫ eũ tñ eẽ di
aconũ:ad quod ſufficiũt.xx.anni. Sꝫ q̄uis alias
minor.25.annis nõ debeat iudex eſſe:põt tñ eſſe
archidiaconus:quod ẽ eſſe iudicẽ de ꝯſuetudĩe:
vel dicendũ ꝙ hoc nõ eſt de iure cõmuni:ſed de
diſpẽſatione epi a papa permiſſa. De eccleſia aũt
vel dignitate ꝯſequẽte curã aĩarum.nõ ꝙ debet
quis habere.25.annos ad epatum tñ.30.nec põt
in hoc eps diſpenſare.ſ.ꝙ minor.xxv.annis ha/
beat eccleſiã parochialẽ ſiue bñficium cuꝫ cura.
Sed talis collatio ipõ iure eſt nulla:imo etiã cõ/
menda facta illi qui nõ habet dictã etatem: non
valet extra de elec.c.licet canon.li.vi. papa vero
licet poſſit diſpenſare:non tñ intendit niſi expri/
mat:vñ qui impetrauit beneficiũ cum cura vel ſi
ne cura:niſi tpe reſcripti impetrati haberet.xxv.
annos:non põt ſibi ꝓuidere de bñficio cum cu/
ra:extra de reſcrip.c.ſi eo tpe. Tenetur etiaꝫ talis
infra annũ ad ſacerdotiuꝫ ꝓmoueri:al's eſſet ea
priuatus. Item nota ꝙ põt per epm diſpẽſari cũ
curatis:vt litteraꝝ ſtudijs inſiſtentes infra annũ
nõ teneantur niſi ad ſubdiaconatũ ꝓmoueri. Sꝫ
poſt ſepitẽnium tenẽtur ad ſacerdotiũ ꝓmoueri.
Ita ꝙ niſi primo anno fuerit ordinatus in ſubdi
aconũ:ꝛ infra octauũ in ſacerdotẽ epõ ſic diſpen
ſante:vacat ipſo iure eccleſia. Sed etiã niſi epus
cum eo diſpenſaret:vel ſi diſpenſaret:ꝛ ille litte/
raꝝ ſtudio non pſiſteret:cũ aliter eps nõ habeat
auctoritatẽ diſpenſandi:tenet̃ infra annũ ordina
ri vſq; ad ſacerdotiũ incluſiue:al's ipſo iure ẽ pri
uatus:de elec.c.cum ex eo.li.vi. ❡ Item nota ꝙ
q̄uis tñ tranſeat de tpe ꝙ illo anno nõ põt fieri
ſubdiaconus vel ſacerdos:non tñ vacat vſq; ãno
elapſo ꝛ facit fructus ſuos:ſi habuit a p̃ncipio in
tentionẽ ordinem recipiẽdi:al's non niſi mutato
ꝓpoſito fecerit ſe ordinari. Et qui ſcienter ſic af/
fecto dederit:tenetur eccleſiam ſeruare indẽnem
Annus aũt pro ſubdiaconatu vel ſacerdotio nõ
currit: niſi a tpe quo fuit in poſſeſſione pacifica
vel p eum ſtetit:ex tũc etiam ẽ annus vtilis:q2 ñ
currit niſi iuſto impedimẽto ceſſante. Nõ poteſt
aũt ſibi cõferri eccleſia ſic vacans illa vice.i.illa
vacatione. Si.n.detur alicui non acceptanti:ad/
huc vacat prima vice vacandi:ꝛ ſic ei nõ poteſt
ꝯferri. Similiter ſi facit illi dari:qui ſtatim renũ
ciabit in fraudem:ſic licet ſecũdo vacet:iſto reſi
gnante nõ valet quo ad deũ. Sed ſi bona fide al
teri collata illo mortuo aut depoſito aut renũci
ante vacauerit ſecũdo tũc põt ei ꝯferri: quia nõ
eſt ei hoc ꝓhibitum:de elec.c.cõmiſſa.li.vi.

De cura autẽ non ſim

plici in eccleſiis collegiatis vt ſunt decani in col/
legijs priores ꝛ abbates in ꝯuentibus. Nota ꝙ
iſti non ligantur iſto ſtatuto de elec.c.ſtatutuꝫ.li.
vi.quia non erat tñ piculum:ſi iſti nõ ſunt ſacer
dotes:quia multi ſunt in collegijs ſacerdotes: q
ex conceſſione curati non ſacerdotis facerent:qḋ
ille faceret.non aũt ſic in ſimplici cura ſunt paro
chiani ſacerdotes:qui pñt eccleſiaſtica ſacra mi/
niſtrare:ꝓpter quod fuitq; magis neceſſariũ ibi ap
ponere penã. Collegiũ vero hic large accipit̃ etiã
ꝓ plebania ſub ſe habente capellas in qua ſũt ſa
cerdotes:p quos poterit ſuppleri vt dictum ẽ:hec
pe. Item ſi ad eccleſiã parochialẽ pñtetur:qui ñ
eſt in ſacris:dũ alias ſit idoneus:ꝛ poſſit infra tẽ
pus ſtatutũ ordinari admittẽdus eſt: extra de in
ſtitu.c.ſi is.li.vi.ꝛ tñ ſm Io.an.talis non pñtatus
non poſſet in tali eccleſia inſtitui:extra de eta.et
qua.c.pterea.niſi diſpenſatiue:vt ibi.

De collatione benefici

orum.ſ.infra quod tẽpus debet ꝯferri beneficiuꝫ
vacans. Nota ꝙ eccleſiaſtica bñficia ſeu eccleſie
ſeu quelibet officia:non debent vacare vltra ſex
menſes. Alioquin ſi collatio ptinebit ad epm de/
uoluitur ad capitulũ ꝛ ecõuerſo:ꝛ ſi fuerit negli/
gens p alios ſex mẽſes deuoluitur ad metropoli
tanũ ꝛ poſtea ad papã:extra de ꝯceſ.p̃ben.c.nulla
ꝛ intelligas ſolum ꝓ illa vice:extra de ſupplen.
negligen.p̃lator.c.ſicut nobis. Et ſi quis p̃dicto/
rum elapſo tpe conferat nõ valet:extra ḋ ſup.ne.
prela.c.ſi. Et incipit currere p̃dictũ tps:non a tpe
vacationis ſed a tpe noticie:extra de ꝯceſ.prebẽ.
c.quia. Et de dictis ſex mẽſibus ſubtrahitur tem
pus ſuſpẽſionis ꝛ pegrinationiſ ꝛ requirit̃ ꝙ per
ſuam culpã diſtulerit vel negligentiã. Secus ſi p
impotentiã iuris vel facti:etiã ex culpa ꝯtingẽte:
niſi fuiſſet negligens in petẽdo abſolutionẽ:vt in
dicto.c.q2 diuerſitateꝫ. Et ſi talia eſſent officia ꝛ
adminiſtrationes:quoꝝ collatio ad regulares p
tineret:ꝛ ipſi negligerẽt:dioceſani ꝓuidere debẽt
nõ obſtãte ſi ipi regulares exẽpti fuerũt:vt ḋ ſup.
ne.p̃la.ꝙ regulareſ.in cle. Porro ſi fuerit eccleſia
cathedralis vel regularis:hẽbunt electores ſolũ
tres mẽſes infra quos ſi iuſto impedimẽto ceſſã
te:electio non fuerit celebrata:eligendi poteſtas
ad primiorẽ ſupiorẽ deuoluit̃:extra de elec.c.ne
ꝓ defectu. Et intellige cũ alijs cõditionibus nũc
dictis. ❡ Item nota ꝙ qui hꝫ cõferre bñficia va
cantia.ſ.prima exceptione ſecũdi:ſꝫ cũ quis reci/
pit ſecundũ bñficiũ curatum:vacat primũ vt di/
cetur infra:dꝫ illa conferre infra ſex menſes:alias
ptãs ꝓuidẽdi deuoluit̃ ad aliũ:vt ſupra dictum
ẽ. Incurritur etiã alia pena ab illo qui hꝫ cõferre
niſi ꝯferatur infra dictũ tps:videlicet ꝙ ipe tene
tur aſſignare in vtilitatẽ eccleſie vacãtis de puẽ/
tibus ſuis nõ de illis eccl'e ſue tñ q̄ntum a tpe va
cationis pceptũ fuit:a quocũq; detinẽte ipm:ꝛ ſi
ꝓpriũ nõ hꝫ:puniet̃ alia pena ad arbitriũ iudicis
16.q.6.illud.ꝛ.14.q.6.c.ſi res.vel repetentur ab
eo qui pcepit:quia ipe tanq; inuaſor omnes fruc/
tus reſtituere tenetur.

De pluralitate benefi/

cioruꝫ vel prebendaꝝ. Nota ꝙ quinq; caſus ſũt:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vt dicitur in ſūma piſana. Et quaſi idem dicit ar
chid.zi.q.i.clericus. In quibus pōt quis abſqꝫ di
ſpenſatione duas vel plures eccl'ias: vel p̄bēdas
habere: ⁊ intelligitur hoc de eccl'ijs non hn̄tibus
curam aīarum: ⁊ de preben.in diuerſis eccleſijs.
Nam in eadem eccl'ia non pōt abſqꝫ diſpenſatō
ne plures p̄bendas hr̄e: vn̄ quod dr̄ in p̄mo caſu
⁊.3. q̄ntum ad eccl'as curatas fieri non pōt ꝑ epm
niſi ꝑ modum vnionis vniēdo plures eccleſias:
quā vnionem pōt facere ep̄s vel ſimplr̄ ⁊ in ꝑpe
tuū: vel ad vitā eius cui ꝯferūtur: de ꝯſenſu tamē
coꝝ qui ibi habēt aliqđ ius: vt p̄ronoꝝ: ⁊ ꝙ fiat
ex cā rōnabili vt ꝓpter trinitatē. Primus eſt
qn̄ eccl'ie ſūt ita tenues: ꝙ neutra ſufficeret ad ſu
ſtentationē. x.q.iij. vnio.. extra.de reli.do.ꝙ mo
naſteriū. Secūdus eſt ſi vna pendet ex altera:
extra de eta.⁊ qua.c.eam te. Tertius ē ꝓpter
raritatē clericoꝝ.zi.q.i.clericum.in fi. Quartꝰ
eſt ſi eccl'ia eſt p̄bende annexa vel dignitati: in q̄
caſu cum ip̄e teneatur in maiori eccl'a pſonaliter
deſeruire: tenetur in ip̄a parochiali hr̄e idoneum
⁊ ꝑpetuum vicariū: qui congruentē habeat de il
lius eccl'ie ꝓuentibus portionē: extra de p̄ben.c
extirpandū. Quintus ſi habeat vnā intitulatā
⁊ aliam cōmendatam.zi.q.i.qui plures. Sꝫ talis
cōmenda parochialis eccl'ie non pōt fieri niſi ei
qui attingit.25.annum: ⁊ ſit ſacerdos: ⁊ tali n̄ pōt
cōmitti niſi vna ⁊ ꝑ euidenti neceſſitate vel vtili
tate: ⁊ non durat niſi per ſex menſes: extra de cle.
c.nullus.li.vi.

Diſpenſatio ſuper pluralitate beneficioꝝ non ꝓdeſt in his caſibus.

Primo videlicet qn̄ impetrans ſubticuit ali
qđ q̄ntumcūqꝫ modicū bn̄ficium. Nō etiam ꝯce
ditur: vt quis duo bn̄ficia hn̄tia curam aīaꝝ poſ
ſit habere ſimul. Intelligit̄ de duobus p̄mis bn̄
ficijs poſt ꝯceſſionē. Item ſi mandatur alicui ꝓ
uideri de bn̄ficio non obſtante: ꝙ aliud habeat:
ꝑ hoc non eſt diſpenſatū: vt habeat ambo ſimul:
extra de p̄ben.c.ſi motu.li.vi. Item ſi papa mo
tu ꝓprio alicui aliquod beneficiū obtinenti aliud
ꝯferat: non hita mentōne de priori: nō ꝓpter hoc
inualida eſt grā: dūmodo in lr̄a ꝓpria exprimat̄
ꝙ papa motu ꝓprio ꝯcedat. Secus ſi ad petitio
nem alterius gratiā facit: extra de p̄ben.c.ſi mo
tu ꝓprio.li.vi.

De pluralitate prebēdarum ſine cura abſqꝫ diſpēſatione hn̄da vtrum hoc ſit peccatū mortale.

Rn̄. ad hoc tho. in qđli
bet.9.qđlibet.q.5.ar.z.ꝙ oīs queſtio in qua de
peccato mortali querit̄: niſi expſſe eius veritas
hēatur: piculoſe determinatur: qꝛ error quo non
credit̄ eſſe mortale: qđ eſt mortale: nō excuſat a
toto lꝫ forte a tanto. Error vero quo credit̄ eſſe
mortale: qđ nō eſt mortale ꝯſciam ligat ad mor
tale. ꝑcipue vero piculoſum ē: vbi veritas aliqua
eſt: qđ etiam in hac queſtōne accidit. Cum enim
hec queſtio ꝑtineat ad theologos inq̄ntum depē
det ex iure diuino vel naturali: ⁊ ad iuriſtas inq̄
tum dependet ex iure poſitiuo inueniūtur theo
logi theologis ⁊ iuriſte iuriſtis ꝯtraria ſentire. In
iure tn̄ diuino n̄ inuenit̄ expſſe determinata: cuꝫ
in ſacra ſcriptura de ea non fiat mentio: q̄uis ad
eā ex aliquibuſ auctoritatibus ſcripture argumē
ta poſſent induci: que tn̄ non dilucidā veritatem
oñdunt. Conſiderādo eam vero ſm ius naturale
ſic videt̄ dicendū: ꝙ actionū humanaꝝ ē multi
plex dr̄a. Quedam.n.ſunt: que hn̄t deformitates
eis inſeꝑabiliter annexā vt fornicatio adulteriuꝫ
⁊ alia hꝰ: que nullo modo bn̄ fieri pn̄t. Et de nu
mero ialiū non eſt habere plures p̄bendas: quia
qđ eſt de numero illoꝝ in nullo caſu diſpenſatio
nem recipe pōt: quod nullus dicit. Quedaꝫ vero
ſunt actiones que de ſe ſunt indifferētes ad bonū
vel malū: vt leuare feſtucā de terra vel aliqđ hꝰ
inter quoꝝ numerū quidā computant hoc.ſ.ha
bere plures p̄bendas: dicentes ita licitū eſſe hr̄e
plures p̄bēdas ſicut habere plura poma. Sꝫ hoc
nō videtur veꝝ eſſe: cū habere plures p̄bēdas in
ſe ordinationē contineat: vtpote qꝛ non ē poſſibi
le aliquē in pluribus eccleſijs deſeruire: in q̄bus
eſt p̄bendatus: cū p̄bende videātur eſſe ordina
te: quaſi ſtipendia deo ibi miniſtrantiū. Sequit̄
etiā diminutō cultus diuini: dū vnuſ loco pluriū
ꝯſtituitur. Sequitur ⁊ in quibuſdaꝫ defraudatio
voluntatū teſtatoꝝ: qui ad hoc talia bona eccle
ſijs ꝯtulerunt: vt certus nūerus deo ſeruientium
ibi hr̄etur. Sequitur ⁊ inequalitas dū vnus plu
ribus bn̄ficijs abundat: ⁊ alius non vnū hr̄e pōt
⁊ multa alia hꝰ: que facile ē ꝯſiderare: vn̄ nō pōt
ꝯtineri inter differentes actiones: ⁊ multo minuſ
inter ea que ſunt ſm ſe bona: vt dare elemoſynā
⁊ hꝰ. Sunt vero quedam alie actiones abſolute
ꝯſiderate: deformitatē quandā ⁊ inordinationē:
que aliq̄bus circūſtantijs aduenietibus bone ef
ficiūtur: ſicut occidere hominē vel ꝑcutere: etiaꝫ
de ſe deformitatē quādā important: ſed ſi addat̄
malefactorē ꝓpter iuſticiam vel ꝑcutere delinq̄n
tem cauſa diſcipline: non erit peccatū ſed virtuo
ſū. Et in haꝝ actionum numero videtur eſſe plu
res p̄bendas hr̄e: q̄uis inordinationes aliquas
ꝯtineat: tn̄ poſſunt alie circūſtantie ſuꝑuenire: ita
honeſtantes actū ꝙ p̄dicte inordinationes totali
ter euacuātur: vt puta ſi ſit neceſſariū in pluribuſ
eccleſijs eius obſequiū: vt poſſit plus ſeruire ec
cleſie vel tandūdeꝫ etiā abſn̄s q̄ꝫ alius p̄ns: ⁊ ſi q̄
alia ſint hꝰ. ⁊ tunc iſtis ꝯditionibus cū recta intē
tione ſuꝑuenientibus: non erit peccatū: etiā nulla
diſpenſatione interueniēte: ſi ꝯſideret̄ ſm ius na
turale tm̄: qꝛ diſpēſatio ad ius naturale nō ꝑtinet
ſꝫ ad ius poſitiuū. Si vo hac intentione qs plura
bn̄ficia habeat: ut ſit ditior vel lautius viuat: vel
vt facilius ad ep̄atum valeat ꝓmoueri in aliqua
eccl'ia: vbi p̄bendatus exiſtit electus: n̄ tolluntur
p̄dicte deformitates: ſꝫ augentur: qꝛ cū tali inten
tione etiam vnum bn̄ficium habere: quod nullā

deordinationē de ſe importat. eſt illicitū. Et ſic q̄
dem dicēdū eſſet ſm ius naturale: nullo iure po/
ſitiuo ſupueniēte. Nunc aūt certū ē per antiqua
iura eſſe ꝓhibitū. Patet etiā huic ꝓhibitioni cō
ſuetudinē eſſe contrariā: ꝓpter que quidā dicūt
illa iura eſſe abrogata. Nam ꝑ ꝯtrariā ꝯſuetudi
nem iura humana abrogātur. Quidā aūt dicunt
ꝑ hanc ꝯſuetudinē antiquo iuri non derogari: eo
ꝙ quedā decretalis dicit. Multa per patiam to/
lerantur: que ſi fuerint in iudiciū deducta: iuſticia
cogente caſſarent. Et hec ꝯtrouerſia iuriſtis ē re/
linquenda: q̄ntū videat ꝓbabile: ꝙ iura illa anti
qua: inq̄ntum ꝯtinent ius naturale: abrogari ñ poſ
ſunt ꝑ ꝯtrariam ꝯſuetudinē vtpote irrationabilē
Sed q̄ntum ad hoc qđ de iure poſitiuo ꝯtinet ſo
luꝫ pñt eſſe abrogata: ꝑcipue ſi diſſimulātes hāc
ꝯſuetudiē ꝯtrariam: in quoꝝ ptāte eſt mutare: in
tendunt ꝑ hanc diſſimulationē antiqua iura mu
tare. Si igitur antiqua iura que hoc ꝓhibent: in
ſuo vigore maneāt ꝯtraria ꝯſuetudine nō obſtā
te: certū eſt aliquē plures ꝑbendas ñ poſſe habe
re abſq; diſpenſatione: etiā illis circūſtantijs ſup
ueniētibus: que ſm ꝯſiderationē iuris naturalis
actū poterāt honeſtare. Si aūt antiqua iura ſūt
ꝑ ꝯſuetudinē abrogata: tunc ꝑdictis circūſtantijs
ſupuenientibus: etiā ſine diſpēſatione licitū ē plu/
res ꝑbendas habere: ſine quibus circūſtantijs il/
licitū eſt q̄ntumcūq; diſpēſatio ſupueniat: eo ꝙ di
ſpenſatio hūana non aufert ligamē iuris natura/
lis ſed ſolū ligamen poſitiuū: quod ꝑ hominē ſta
tutum ꝑ hominē diſpenſari pōt. hec oīa Tho.
Sꝫ hodie vt dictum ē ſupra recipiendo ſecūdaꝫ
ꝑbendaꝫ: ſi ſit canonicalis: vacat prima. Et nota
ſm tho. in q̄olibet. xi. ꝙ ſi quis hꝫ plures preben
das: innitēs opinioni illoꝝ magiſtroꝝ: qui dicunt
ſimpliciter hoc eſſe licitū ſi illa opi. non eſt vera:
non ꝓpterea excuſant a peccato. Sꝫ ꝛ ſi eſt vera
opi. quā ſequitur. ſ. tenere ꝑbendas eſſe licituꝫ: ſi
tñ ex contrarietate opinionū dubitat de veritate
opi. quā ſequitur: ꝛ nihilominuſ tenet plures pre
bendas: peccat mortaliter: qꝛ diſcrimini morta/
lis ſe exponit. Sed ſi non dubitat: ꝛ eſt vera eiuſ
opi. non peccat.

De pluralitate prebē/

daꝝ: ſic dicit Jo. an. in. c. cū iam duduꝫ. de prebē.
Nota pluralitatem ꝑbendaꝝ non ꝓhiberi: vñ in
iſto. c. nō dicit vel ꝑbendaſ ſed atq; ꝑbendas: qđ
approbat generalis ꝯſuetudo. Sꝫ contra. 80. di.
epi. 16. q. i. preſbyteros. ſupra eo. cū non ignores.
So. dicunt q̄dā ꝙ hodie de iure cōi pōt quiſ hr̄e
plures ꝑbendas: cū pluralitas dignitatū bñficio/
rū cum cura tñ ꝓhibetur hodie: infra eo. ꝺ mul/
ta. vñ cum de illis ſpāliter ꝓhibetur: videt̄ hodie
ꝯceſſa pluralitas ꝑbendaꝝ: ar. ſupra de ꝑſump. c.
nōne. cū ſuis ꝯcoꝛ. Si. n. papa aliud de ꝑbendis
ñ intellexiſſet: hoc idē de ipſis excepiſſet: infra ꝺ
deci. ad audiam. cum ſuis ꝯcoꝛ. Nec obſtāt. c. ſu
perius in ꝯtrariū allegata vel alia ſimilia. loquūt̄
enim ſm ſua tpa: ſed hodie ſecus. vel pōt dici: ꝙ
reſtringitur illud ad bñficia curā aīaꝝ hñtia: vel
ad alios qui hñt ñ ſolū pluralitatē ꝑbendarū: q̄a
illa nō ꝓhibet̄: ſed ad nimiā multitudinē: q̄ ſonat
in vitiū ꝛ ambitionē: qꝛ hoc ꝓhibet̄: vt hic ꝛ ſu/
pra eo. in tm̄. Et hoc eſt veꝝ: niſi vtraq; requirat
reſidentiā: de quo dic vt ſcripſi de cleri. nō reſi. c.
ſi. Ibi aūt plene ponit opi. inno. que hꝫ in ſumma
ꝙ hr̄e plura bñficia nō curata: ꝛ que de cōſuetu/
dine vel ſtatuto reſidentiā non requirūt: nō ē pec
catū nec ꝯtra iura: ſic refert glo. in. c. gr̄a. ꝺ reſcri.
li. vi. Sequitur in Jo. an. vbi ſupra. Sꝫ hoſt. de/
biles ſūt iſte rōes: ꝛ pōt ad eaſ facilit̄ rñderi: ſmit
tit aūt ad notata: infra de ꝯceſ. ꝑben. c. lr̄is. Ubi ꝑ
hac pte. ſ. ꝙ liceat hr̄e plures ꝑbēdas: vel bñficia
arguit: ꝛ inter alias rōes has inducit: quia nimia
multitudo dānabit̄: ſi dicat̄ eſſe mortale: ꝛ q ni/
mis emūgit ꝛc. di. 4. deniq;. nec iura ꝯtraria ſūt
recepta di. 4. § . leges. Et ꝑ ꝯſuetudinē videt̄ pa
pa diſpenſare: quaſi tacite ad hoc faciat decreta/
lis. c. de multa. Hoſt. dicebat: ꝙ per hoc dictum ē
ꝛ ſequaces palpabant crimina: ꝛ ea inſana relinq̄
bant: di. 50. ſi quis diaconus. ꝛ ibi tenet hoſtiē. ꝙ
nullus pōt plures ꝑbendas hr̄e in titulū: ar. di. 26.
acutius. Nec in hoc ſm eum pñt diſpēſare ꝑla
ti: diſti. 70. ſanctorum. Et nota. ĩ. eodem. c. ſuper.
Et eſt rō ſm eū: qꝛ ſingule ꝑbende requirūt ſin/
gulos actus ꝛ miniſtros: ꝛ tenent̄ canonici ad re
ſidentiā vt aſſiſtij. Et ad ꝯtraria pōt de facili rñ/
deri ſm eum ꝙ loquūtur ex diſpēſatione ſufficiē
ti: vel notant factū non ius: qđ nō eſt ꝯſiderandū
de elec. c. cū cām. tñ ne inde tāta multitudo dāne
tur: dicit ep̄m poſſe diſpēſare in pluribus ꝑbēdiſ
hñdis in bñficiū non in titulū. Et ꝙ poſſit hanc
diſpenſatōnē facere: etiā ob ꝑrogatiam meritoꝝ
vt in duplicibus ſit adepta: in ſimplicibus ñ: ꝛ ſi ĩ
diuerſis ep̄atibus habeant illa: ꝯueniant inter ſe
ep̄i: q̄s ſit platus ꝛ ambo diſpēſent: de ſen. ex. c. cū
illoꝝ. Et ponat̄ talis vicarius qui tā bene vel me
lius ſeruiat eccl̄ie: ſicut faceret cāonicus: ꝛ habeat
ſufficientē portionē: infra eo. expoſuiſti. maxīe cū
talis eſt in eccl̄a ꝯſuetudo vel ſtatutū factū ex cā:
de ꝯſue. c. cū oēs. hec nōt hoſt. in. c. ꝑallegato. lr̄as
Pro hoc dicto facit qđ nōt vin. qui expōit atq;
ꝑ vel. ff. de verb. ſig. ſepe. dicens hāc expoſitionē
ꝓbari ſupra eo. cū teneamur. Sed alber. hic di/
cebat ꝙ magiſter ſuus tenebat ꝯtrariū. hec oīa
Jo. an. Hoſt. dicit ꝙ plures ꝑbendas nō pōt quiſ
ſimul hr̄e: dūmō vna ꝑ ſe ſufficiat: al̄s etiā de iu/
re cōi pōt quis hr̄e plures ꝑbendas: vt de cle. nō
reſi. c. ꝯquerēte. qđ dictum recitat Jo. an. in. c. q̄a
nonnulli. eo. ti.

De diſpēſatione circa

beneficia curata vel nō curata quis poſſit diſpē/
ſare: nota que ponit Jo. an. in nouel. ſup. c. de mul
ta. de ꝑben. in gl. vltima. vbi ſic dicit ber. in. c. du
dū. ꝛ tan. bar. bri. di. 70. c. ſanctoꝝ. Inno. hic tenꝫ
ꝙ circa duo bñficia curata diſpenſat ſolus papa.

Circa duo ſimplicia diſpenſant epi: vt nō. her. in
c. oudū. Et ēt circa curatū et ſimplex. Hoſ. in ſum
ma huius generaliter dicit ꝙ circa plura bñficia
diſpenſat ſolus papa: hic tñ ī apparatu recitando
opi. Jo. eos eādē ꝑtātē hr̄e quā oli hēbāt. Dice-
bat he. ꝯcoꝛ. opi. ꝙ ī pben. q̄ regrūt: reſidētiaſ:
nō diſpenſant epi ꝯ ecclie ꝯſuetudinē. 25. q. i. q̄ ad
ꝑpetuā. In his vo q̄ nō aliſ requirūt reſidētiam:
niſi quia non reſidens fructus non ꝑcipit: in his
diſpenſat eps in canōica non in ꝑbenda: ad hoc
de appel. c. ꝑuenit. et ſic logt. c. ſanctoꝝ. In his q̄
nō aliter de ꝯſuetudīe nō requirūt reſidētiaſ: di
ſpēſat eps ī canōia et ꝑbēdis de cōſti. c. cū oēs
hoſti. pe. ꝺ ſam. et alb. dixerūt hic ꝙ aut diſpenſa
tio circa bñficia duo curata hʒ fieri ꝑ euidentem
vtilitatē vel vrgētē neceſſitatē ecclie: et ī his ca-
ſibus pn̄t diſpenſare epi. Nā ſi expſſe dicēt ꝯſti-
tutio ꝯriū: eēt onerosa ecclijs et abijciēda: de cō
ſti. c. i. Et forti9 ē vīculu dei q̄ȝ hoīs: et tñ iuramē
tū cui9 deus eſt auctoꝛ: hoc caſu ſuadū nō eſt: de
hiſ que ſi. a ma. pa. ca. c. i. multo min9 ꝯſtitutio hu
mana ſuāda eſſet: ſi hoc diceret. Si autē hʒ fieri
ob ꝑrogatiuā meritoꝝ: tunc ſolus papa diſpen
ſat: vt in iſta decretali. in fi. Fateſ. tñ hoſti. ꝙ pri
mā opi. ſeruat curia ſed ſibi nō placet. Et de hoc
guil. in ſpec. ti. 2. §. videndū reſtat. verſ. illud. hec
oīa Jo. an. Et nota ꝙ iſta decretal̄ ꝺ mlta nō dic̄
ſimpl̄r diſpenſandum cū ſublimibus ⁊ lr̄atis per
ſonis ſed addit cū rō poſtulat: q̄ rō eſt triplex ſm
goſ. in diſpēſando. ſ. neceſſitas: vtilitas: ⁊ euidēs
ꝑrogatiua meritoꝝ. Et hētur hic magis rō lit-
terature q̄ȝ bonitatiſ ī diſpenſatiōe obtinēda. alſ
tñ bōitas ꝑfert litterature. di. 38. ſedulo Jo. ⁊ po
nit hic Jo. an. de diſpenſatione: qḋ dicit tho. iª. 2ᵉ
q. 97. ſubdēs: ꝙ ſi diſpenſans nuda volūtate mo
uetur: nō hn̄s ītuitum ad aliqḋ preceptoꝝū: n̄ me
ret dici diſpenſatio ſed diſſipatio: ex q̄ ſequiſ ꝙ q̄
ad deū nō eſt tut9: cū q̄ diſpenſatum eſt: ſic ad hº
ii. q. 3. ſi is q̄ ꝑeſt. hoc tenendo ꝙ ſolus papa pōt
diſpenſare ī pluribus curatis.

De habēte perſonatū

vel bñficium curatū: nota ꝙ ſi talis recipiat ſecū
dū bñficiū curatū vel pſonatū vacat ꝑmū: hoc di
cit. c. de multa de ꝑben. vbi nō. ſm Inno. ⁊ ho-
ſti. vt allegat ibi Jo. an. ī nouella: ꝙ cū dr̄ bñfici-
um curatū ſeu curā hn̄s aīaꝝ: intelligiſ large cu-
ra aīarum: ſiue ī foro pn̄iali curam hēat ſiue alſ:
ſiue ſit ecctia parochialis vel cathedralis: ſiue ca
pella curā habēs parochianoꝝū de iure vel de fa
cto: dūmō parochiā hēat: ī q̄ parochiale ius exer
ceat: ſiue dignitas: ſiue officiū ſiue ecctia: ſicut ſūt
multi archipſbyteri archidiaconi ⁊ decani: q nul
lā eccliam habēt: cui ꝑſunt vt pictauis ⁊ padue:
q tñ hn̄t iuriſdictionē ſup multa loca. Perſonat9
vt dicit Inno. ⁊ dignitas fere ſemꝑ ꝓ eodem po
nunſ. Jō autē dictū eſt fere ſʒ Jo. an. qꝛ ī anglia
rectoꝛes parochiales dnr̄ pſone: de appel. c. pſo-
ne. In alijs regionibus dicunſ curati ſiue recto-
res: ⁊ tñ tales nō dicunſ ī dignitate cōſtituti. Si-
militer abbates epi ⁊ alij ſuperioꝛes nō dicūtur
pſone: ⁊ tñ ſunt in dignitate cōſtituti ⁊ quandoq̄ȝ
ꝑoꝛes ſupꝛa eo. c. niſi eſſent. Intelligas ḡ digni-
tatē vel pſonatū ſm īſtitutionē vel ꝯſuetudinem
ecclie. Jo. an. Sed nota plēs caſus in quib9 fallit
dicta regla ī pn. §. dicta. Primo qñ hoc ſit cū
ſufficiēti diſpēſatiōe: vt dr̄ in iſto. c. ꝺ multa ī fi. ⁊
de elec. oudū. ij. 2º qñ ꝑmū bñficiū vel ſm ē cu
ratū hītu non actu ſm hoſt. i. qñ actu non habe-
ret parochianos: puta qꝛ derelictus eſt locus ab
habitatoꝛib9: de elec. c. licet canon. li. 6. Inno. tñ
⁊ abbas videnſ tenere cōtrariū. 3º fallit qñ al-
terū dictoꝝ bñficioꝝ curatoꝝ nō hʒ curaſ ex ſe ſʒ
ꝑ vnionem alicuius curati: vt de ꝑben. ſuꝑ eo. li.
vi. 4º qñ ⁊ ſi hʒ tale beneficium: tñ ſe hr̄e igno
rabat: tunc. n. ſibi daſ optio: vt de reſcript. c. gra
li. vi. Si aūt hēbat ſciens ſe habere ipm̄ de iure:
⁊ ſi nō de facto hēbat: vt qꝛ erat ſpoliat9 ꝑmo ſtat
regula ſʒ vinc. qui hoc nōt de elec. oudū. 2º. repe
tit tñ fruct9 pꝛimi q̄s ꝑcipere poterat vſq̄ȝ ad rece
ptionē ſi. 5º cū alios fructus ſcd̄i bñficij ad ip̄s
ex cā ꝑcipit: vt de ꝑben. c. ſi tibi ꝯceſſo. li. vi. ꝓ il-
lo. n. tp̄e quo debenſ alteri vel ꝑtinent ad alterū
fructus ſcd̄i bñficij: non cenſeſ ꝑmū vacare. Et
dic̄ henri. boich. qḋ ē vꝫ ſʒ. Jo. an. ⁊ archi. q̄ȝtū
ad ꝑceptionē fructuū ipſius pꝛimi bñficij. Uacat
tñ q̄ȝtū ad hoc vt poſtq̄ȝ pacificam poſſeſſionem
admiſtratiōis ſcd̄i bñficij hūerit: debito tempo-
re cōferaſ: vel habebit locū cōcilium lateran̄. de
ꝯceſ. ꝑben. c. nulla. 6º fallit ſi ſi bñficij pacificaſ
poſſeſſionē adminiſtratiōis nondum hūerit: nec
ꝑ eum ſtat quo minus hr̄et: qꝛ tūc nō vacat pri
mū ſm Inno. ⁊ hoſti. ⁊ henri. boich. 7º fallit ī
ep̄atu. Nam ep̄atus nō vacat ꝑ adeptionē ſi bñ-
ficij ſiue ſit ſuperius ſiue inferius ſeu equale. Iſta
enim ꝯſtitutio de multa non hēt locū ī ep̄atibus:
qb9 nec expſſe nec tacite ſine volūtate pape renū
ciari pōt: de tranſ. pla. c. Inter coꝛpoꝛalia. ſm he-
ri. boich. Inno: ⁊ hoſti. Uinc. ēt ponit alios duos
caſus ſuper. c. oudū 2º de electio. Sic ḡ. 8. caūs
fallentie vt nōt her. ī. c. oudum. In bñficijs vnit
vel dependētib9 vel cōmendatis. 9º ſm Uin.
ſi coloꝛe ⁊ nō aīo bñficij perpetui recipit: ſm poſ
ſet. n. tunc penitere. 2. q. 6. ſi quis libellos de peni.
di. i. diuoꝛtiū. Idē ſi īcōtinenti fuit deiect9. 10º
ſi recepit ſcd̄ꝫ ī alio ep̄atu ſine lic̄ia ſui epi: a quo
repetitur. Quāuis. n. ꝓuatus ſit ꝑ q̄ȝtum ad ſe nō
tñ quātū ad ꝑlatum ſuū: ſi ſine lic̄ia ipſius tranſit:
hoc nōt Jo. an. 21. q. 2. ſi quis iam tranſlatus. Cō-
coꝛ. goff. ⁊ hoſti. ⁊ dicit hoſti. ꝙ reputat ꝑlatū ſim
plicem: ſi det ſibi licētiam q̄ȝdiu de facto ⁊ de iu-
re renūciet ꝑmo: ⁊ tūc ſtatī ꝯferat. 11º ī eo q ex-
penſas de ꝓpꝛio fecerat ī ꝑmo ꝓpter q̄s ꝯpetit ſi
bi retētio ꝑmi. 12. q. 4. quicūq̄ȝ. Et ex hoc de ex-
penſis q̄s fecit an̄ receptionē ſi. Secus ī his q̄s
fecit poſtea: īſtituta de reꝝ diuiſiōe. §. certe. 12º
ī eo q ꝓteſtaſ ꝙ nō vult dimittere ꝑmū: ⁊ tūc fa-
tue agit. ꝑlat9 q ſibi cōcedit ſm: ⁊ poſſet in cāū hº

hr̄e locū cōciliū lateranū.ſ.ꝙ ñ tꝫ collo ſcōi ſupra tit. primo.c.q2 nōnulli. vnde ſm hoſti.ſi qs recipit ſecūdū minus pīgue:nō videt̄ vacare pmum: cū nō videat̄ hr̄e aīum deſerēdi primū ꝑpt̄ ſcōꝫ ꝛ maxie cū errauit:ar.di.74.q̄rūdā. ꝛ licet dicat hāc opi. verā ī ſcholis:fatet̄ tñ eā falſā in iudicijs ꝛ in curia nō ſeruari. Ex hos caſus ſiqs retinere pmū cōtēderit:ēt ſecūdo ꝓuabit̄: vt dr̄ ī dicto c.de multa. Sed hodie p cōſtitutionē extrauagātē. Jo.ſ.q̄ īcipit execrabilis. Si recipiens ſcōm:pmū q̄ ꝓuat̄ abſq3 more diſpēdio vbo vel facto in manib⁹ ordinarij ſub teſtimonio publico nō dimittat:ꝓuatus ē ſecūdo ꝛ inhabilis ad ſacros ordines ꝛ bñficia:hec oīa Jo.an.ī nouella ſup dicto.c.ō multa.ſꝫ nō eo ordīe q̄ ipe pōit:ꝛ his paucis exceptis :q̄ aliqñ ponūt̄:ab henri.boich. Dicīt ēt hoſti.ꝙ ſi eps eodē vbo ꝛ mometo dat alicui duas ecclīas cū cura:nec ꝯſtare pōt cui⁹ poſſeſſio nē pmo ſit nact⁹:talis vtraq3 carebit:q2 nō valuit collatō:ſicut nec aliqs ſimul pōt hr̄e duas vxores:vel ſecūdū alios dat̄ ei optio de altera caruꝫ infra ſex mēſes. Itē nota ꝙ goff.dixit idē eſſe in p̄bendis:cū recipiunt̄ vt titulus nō vt ſtipēdiuꝫ: vt de cōceſ.p̄ben.litteras. Nō dicebat Jo. ꝛ vin. verū:cū ꝓor p̄benda erat ſufficiens:vt.ſ. recepta ſecūda vacat pma. Sed ſubdit Jo.an.tu dic cōtra ſm Inno.ꝛ hoſtien.ad decretalē litteras. dic ꝙ loquit̄ cū habēs p̄bēdam ī vna ecclīa: recipit ſecūdā in eadē. Idem iuris eſt cuꝫ recipit aliqđ officiū:cui eſt ānexa cura aīaꝝ cū ꝓus hēbat aliđ ſimile. Et eodē mō vacat ſeu perdit̄ pmū bñficium:ſiqs violēter occupat ſecūdū:vel ſe ſciēter intrudat ī eo:vt de p̄bē.c.eū qui li.6. Et tales violēti occupatores ipo facto ſi hēbant aliqđ ius ī ipo bñficio ſic occupato:perdūt illud:ꝛ ſic vacat. Et nota ꝙ oīa talia bñficia ſic vacantia apoſtolice ſedi reſeruant̄. Et ſi alius diſpōat de eis nō valꝫ: vt patet in extrauagante illa. Jo.zz.execrabilis.

De tenentibus beneficia nō canonice habita ex tolerātia ſeu tacito cōſenſu p̄latoꝝ:

vtrū ex dicta tolerātia habēt aliqđ ius ī ipſis bñficijs? Rñ.henri.boich.ſuper.c. dilecto.de p̄ben.ſic diſtinguit. Aut p̄latus patiēs ꝛ tolerans ſeu tacite cōſentiens ignorabat ipſū tenētē bñficiū minus canonice fuiſſe ī ipo bñficio inſtitutū:ꝛ tūc nō obeſt prelato:ēt ſi expreſſe cōſenſiſſet:nec acquirit̄ aliqđ ius ipſi tenēti:q2 nō ꝯſētit q errat.ff.de iuriſdic.om.iu.l. ſi p errorem ſm Inno.ꝛ hoſti.hic ꝛ archiđ.63.di.cū adrian⁹. Aut p̄latus patiens ꝛ tolerans ſciebat ipſum tenētem bñficium fuiſſe minus canonice ī ipo bñficio iſtitutū. Et tūc q̄ritur aut de papa aut de aliis p̄latis inferioribus. Si de papa aut tunc huiuſmōi patientia ꝛ tolerantia fit expreſſe ab eo vel ab alio de mādato ſuo:ꝛ ſic ē tolerātia approbationis:ꝛ talis patiētia ꝛ tolerātia dat ius in bñficiis:ita intelligo ſupra de ſupplen.negli.prelato.c.litteras. Ubi hoſti.exponit illud verbum patientia:ſcilicꝫ expreſſa:nec mir̄ q2 papa q eſt ſupra ius:ꝛ habꝫ plenitudinē ptātis nō aſtringit̄ illa forma cōferendi eligēdi vel ꝓuidēdi:per quā acquirit̄ ius in beneficijs.9.q.3.cuncta.ꝛ.c.p ꝑncipalē.ꝑ talē.n.tolerātiā papa ratam hēt talem detentionē: ſicut hēt ratam recōciliationē ab initio nullā:ꝛ incipit valere vt nunc vt de cōſe.eccle.di.3.c.aquam. Et iō circa talia poteſt papa diſpēſare ꝛ facere quicqd ſibi placet. Unde poſtq̄ꝫ de ſua voluntatē ꝛ itentiōe apparet:ꝛ ꝯſtat: ſufficit auteꝫ iſta patientia ꝛ tolerantia vbi non fuit expreſſa:nec eſt approbationis:ꝛ tūc ſola patientia nō ſufficit ſm hoſti. in dicto.c.litteras.ꝛ ita intelligo qđ ibi notat Inno. .ſ.ꝙ retinere ñ pōt ſine noua toleratiōe. Si querit̄ ō aliis p̄latis:tunc dic ꝙ talis patientia etiā expreſſa ſeu approbatiōis nō dat ius in bñficijs:niſi interueniat canonica electio vl̄ prouiſio:vt hic in gloſa quā approbat hoſtien.dicens:ꝙ ſi qs minus canonice adipiſcat̄ bñficiū.ſ.ſimoniace vl̄ ꝑ fraudem vel ſubreptionē aliquā: in perpetuū nō preſcribit.ex quo de hoc cōſtat ī iudicio cōtētioſo cōdemnat̄ ad reſtitutionem omnium perceptorū. In iudicio vero anime ſue ꝯſcientie dimittit̄:ꝛ non dimittit̄ peccatum niſi reſtituat̄ ablatū: ſm hoſti. Jo.and.ꝛ Innocen.ꝛ archid.hec henri. boich.

De clericis non reſidētibus in bñficio ſuo.

Nota ꝙ huiuſmōi ſi moniti iuſta cauſa ceſſante non redeant:poſſunt bñficiis ſpoliari:vt in.c.vlti.de cleri.nō reſi. Et dicit ibi Jo.an. ꝙ intelligit̄ de bñficijs curatis vel ēt ſimplicib⁹:ſi reſidentiā exigant ex priuilegio vel ſtatuto vel cōſuetudine. vex ſi eſſent bñficia que reſidentiā nō exigūt:tunc niſi eſſet neceſſitas vl̄ vtilitas eccleſie de nouo ſuborta:non poſſēt cogi bñficiati ad reſidentiam: q2 tunc hoc ꝑcipere non ſpectat ad ſuperioris officiū:ar.7.q.i. q2 frater. Et de talibus poteſt intelligi:ꝙ vnus pōt hr̄e plura bñficia. Nec obſtat ſi dicas:ꝙ vnus ñ pōt ſeruire duab⁹ eccleſijs:q2 oēs eccleſie ſunt vna ſꝫ inno.zi.di.q̄ꝫuis. Dicit hoſti.melius reſpondēdū .ſ.ꝙ vbi agimus de bñficio:qđ nō exigit reſidēdentiā: nec de reſidentib⁹ officio eſt querēdum:ꝛ pōt quis vni pñtialiter ꝛ alteri in abſētia deſeruire. Nec obſtat ſm inno.infra ti.i.cū ſecūdū. vbi a cōtrario innuit̄:q3 q non ſeruit altari: nō debꝫ viuere de altari. Nam abñs ꝛ pñs ſeruire intelligit̄ dūmodo bñ viuat:ꝛ bene expēdat qđ inde percipit.hoc tñ dicit hoſti reprobari.i. q.3. ex multis. igit̄ qui male accepit vt bene diſpenſet grauatur potius q̄ꝫ iuuet̄. Unde dicit.c.cū ſecūdū .intelligendū de beneficijs que exigunt reſidentiā: ſec⁹ de collatis obuētu perſōe:cā pietatis et elȳe tñ. Unde ſi debili cōfert̄ bñficiū ad ſubſtentationē ꝑcipiet ꝛ ſi non ſeruiat. Nec habet cōqueri eccleſia:cū quicquid hēt ſit deputatū pietati.iz.q.z.aurū.putat tñ inno.oē bñficiū requiri reſidētiā: niſi ꝓbet̄ ꝯtrariū.hec oīa Jo. an.ibi.Dicit tñ vincen.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

vt refert io.an eo.ti.c.ex parte.ꝙ verbuȝ reſidē/
tie non ē ita amare ſūmendū:vt nunꝙ̄ ide diſce
dat.ꝓ hoc facit.ff.de ſeruit.l.ſi cui.quod legitur ⁊
notat̄ di.37.de qbuſdā.de conſe. di.5.c.ſint tibi.
Et dicit hoc cōcedendū ꝑcipue de cōſtitutis ī di/
gnitatib⁹:⁊ in his q h̄nt diuerſa beneficia:vnum
intitulatū:⁊ aliud cōmēdatum.Itē in his q ha/
bent bn̄ficia dependētia a prebēdis.Stricti⁹ aūt
accipit̄ v̄bū reſidentie:vbi prebenda habet on⁹
adnexū ī ti.i.ſignificatū.Itē vbi ecclesia h̄et tātū
vnum miniſtrum.di.5.teſtm̄.lati⁹ vo accipit̄ vbi
ecclesia h̄et plures miſtros q ſeruiūt ꝑ ſeptima/
nas.82.di.ꝓpoſuiſti.74.di.cōſuluit.Ita tamen
ꝙ ꝑ oēs predictos caſus reſidentie ceſſent fraus
⁊ negligentie ſm vincen.hec Io.an.Et dicit ho/
ſti.ꝙ debet eps quolibȝ die dominico diuinis of/
ficijs īteresse:niſi iuſta cā impediat̄: vt de conſe.
di.3.eps.ſimiliter ſi ſit modicū bn̄ficiū:debet bn̄
ficiatus īteresse precipue ī veſperis ⁊ matutinis:
alias ſi eſt īcorrigibil̄ pōt deponi:vt di.92.⁊ de/
bet ſeruire eccl̄ie ī ordine ſuo.vt de fi.preſ by.c.
presbyter ſuit.

De his qui reſidere in

telligūt̄:vt.ſ.priuari n̄ poſſint bn̄ficijs ſed licite ꝑ
cipiant fructus:quis ī veritate non reſideāt.Et
ꝑmo quidē de eo q extra ecclesiam ē:ſeu ſe abſē
tat ꝓ negocijs eccleſie:vt de cle.nō reſi.c.ex par
te.vbi dr̄ ꝙ talis etiam ſi iurauit reſidere:licite
ſe abſentat ꝓ negocijs eccl̄ie abſqȝ ꝑiurio.Reci
pit.n.iuramentū legitimam īterpretationeȝ ſm
Inno.Itē ſi alias eſt iuſta cā abſentie ſue vt ꝓ/
pter inimicitias capitales ⁊ hi⁹:vt eo.ti.īter q̄tu/
or.Et tūc debet deſeruire ꝑ vicariū.Scđo ſer/
uientes qbuſdam p̄latis:vt dicet̄ nō obſtante cō
ſtitutiōe cōtraria:p̄bende ſue fructus in abſentia
ꝑcipiūt.Familiares videlicet pape vt eo.ti.cū di
lect⁹:quod ītelligit̄ ſm hoſti.de ſeruientib⁹ ei ⁊ aſ
ſiſtētib⁹ vt capellani ⁊ ſimiles ſm Io.an.Nō ta/
belliōes cōducti q cōtēti debēt eſſe lucro ſuo.dic̄
tn̄ hoſti.ꝙ oēs q morāt̄ ī curia ex precepto pape
habēt hoc priuilegiuȝ:⁊ ſi ſcriptores ſint:ſecus ſi
ibi morant̄ ꝓpria voluntate.Reſidentes ēt cum
legato hēbunt h° ꝑuilegiū q̄ ad ꝓuinciam ſibi cō
miſſam:qꝛ hoc non ē ꝑuilegium:ſed ius cui par/
ticipare debet legat⁹ ſaltē eo iure quo participat
eps ſm Io.an.Reſidentes ēt cū cardinali:dicit̄
ſup hoc cōſtitutio ꝓmulgata:ꝙ habeant hoc pri
legium:⁊ de conſuetudine ſic ſeruat̄ ſȝ hoſti.Sȝ
verius ē ꝙ omnib⁹ cardinalib⁹ ꝑuilegia ꝯcedūt̄.
Io.an.Itē duo ex canonicis ſeruiētes epo abſen
tes ꝑcipiunt fructus prebēdaꝝ:vt dicit.c.ad au/
diētiam.eo.ti.⁊ idem putat Pe.de alijs nō cano
nicis etiam curam habētib⁹ de cōſe.di.i.iubem⁹.
⁊.2.q.6.c.cuȝ paſtoris.3°.ſtudētes ī theologia
vt de magiſtris ſuper ſpecula.⁊ hoc ēt ſine licen/
tia p̄lati cum habeant a iure licentiam:⁊ hoc ni/
ſi eſſent religioſi.In alijs āt ſcientijs requirit̄ pre
lati licētia:vt in.c.tue de cleri.nō reſiden.vbi dic̄
Io.an.ꝙ ſola licētia quā dat eps exiſtēti ī ſtudio
nō ſufficit:niſi eſſet ſtudium priuilegiatū in hoc:
vt nunc eſt iſtud ſcilicet bononienſe:dicit etiā ꝙ
ex littera argui pōt ꝙ intelligat̄ de generali non
particulari ſtudio:qn̄ triuium ⁊ quadriuium the
ologie ⁊ ſacri canones legunt̄:putat tn̄ hoſti.hoc
ad arbitrium boni viri reducendū.37.di.ſiquis
grāmaticam.Et videt̄ ꝙ duo tm̄ clerici ſint ꝑui/
legiati rōe ſtudij ⁊ non vltra eo.ti.ad audientiaȝ.
Et durat hoc ꝑ quīquēnium:nō tn̄ iſti percipiūt
diſtributiōes quotidianas:que dant̄ preſentib⁹.
Et idem de ſeruientib⁹ prelatis ſed ſolū infirmi
hoc habent.4°.īfirmi:vt eo.ti.c.ad audienti/
am:vbi dicit Io.an.non puto ꝙ omnis infirmus
ꝑcipiat prebēdā vel diſtributiōem de qb⁹ loqui
tur.c.i.eo.ti.lib.ſexto.Sed is q alias erat reſidēs
⁊ ꝑ īfirmitatem impedit̄ reſidere ꝑcipiat preben
dam.Et is qui alias erat deſeruiēs ꝓpter infirmi
tatē impedit̄ deſeruire percipiet diſtributiones:
⁊ ſic ītelligo p̄dicta iura.Idē nō.ipſe Ioā.an.ī
.c.vno.eo.ti.li.6.ī nouel.vbi ponit exemplū.cano
nicus bonon̄.cōtinue morat̄ mutine:qꝛ ē de mu
tina modo infirmat̄ ibi:nūquid rōne infirmitatis
iſte habebit diſtributiones:Certe non:qꝛ non ī/
firmitas ſed abſētia iam p̄ſtina fuit cā principalis:
quare non intereſt diuinis officiis.Idē dico ſi eēt
p̄ns ⁊ ſanus:⁊ nō īterer at diuinis nec ꝯſueuerat
venire ad diuina:qꝛ non ex p̄textu infirmitatis:ſi
vellet h̄re quotidianas diſtributiōes:non hēbit
eas:nec cū ſalua cōſcientia pōt recipere:ſed ī fo/
ro ꝯſcientie tenet̄ ad reſtitutionem:ex q̄ ſi eſſet ſa
nus nō ītereſſet diuinis.Et iura q̄ volūt īfirmis fru
ct⁹ ⁊ q̄tidianas diſtributiōes dari:debent ītelligi
qn̄ īfirmitas ē ꝓxima ⁊ īmediata cā nō ītereſſen/
di diuinis:alias ſecus.hec Io.an.Forte tn̄ ſi gra
tis canonici conferrent ⁊ non vt ex debito tanꝙ̄
elymam:nō teneret̄ ad reſtitutionem.

De clerico abſente cū

neſcit̄ vbi ſit.Nota ꝙ talis tribus publicis edic/
tis citabitur ad ecclesiam:⁊ ſi poſtea expectans ꝑ
ſex menſes:nō veniat priuabit̄ ecclesia quaȝ hēt
hoc dicit.c.ex tue de cle.non reſi.Et ſm Io.and.
non ſufficit vnū edictū licet perēptoriū:nec ītelli
git̄ iſtud de epis abſētātib⁹ ſm hoſti.Et dicit idē
hoſti.ꝙ ſi latitat clericus:ſufficit edictū publica/
ri per domos vel ecclesias.Sed ſi īfra ꝓuinciaȝ
copiam ſui faciunt:ꝓcedi nō poſſet ex edicto:qđ
non ꝑueniſſet ad eos.Nec ꝯtra latitātes ex edic
to ſolēniter ꝓpoſito.Dicit ēt inno.⁊ hoſti.ꝙ ēt ex
ꝓbabili cā nō licet abeſſe niſi de licentia p̄lati vel
niſi illud ꝑmittat cōſuetudo.Tn̄ cōſuetudo non
poſſet inducere:ꝙ ſine iuſta cā vagent̄.eēt enim
contra bonos mores ⁊ leſionē ecclesiaꝝ:vnđ nō
valeret de cōſuetudine.c.i.Interea āt dum cle
ricus vagat̄ diu:deſeruiat̄ eccl̄ie de fructib⁹ eius
ſm Io.an.c.i.Nota ēt ꝙ ſi papa mādat ei ad
quē ſpectat:ꝙ bn̄ficia alicui cōferat:collo ꝑ eum
alteri facta tenet:ipſe tn̄ ex tranſgreſſione punit̄:

hoc ſummatim dicit.c. dilect⁹ filius de p̄ben. vt
ponit Jo.an.hēt tñ hoc dictum multas exceptō
nes. ¶ Primo videlicet niſi ī litteris eēt apposi/
ta clauſula:ꝙ ſi ſecus fieret ſit irritum ꝛ inane:vt
eo.ti.inter cetera. ¶ 2° niſi papa alias ſuam īſinu
tauerit voluntatē:ꝛ notat hic glo. ¶ 3° quādo pa
pa non mandat cōferri ſꝫ ipſe confert p̄bendam.
tunc enim collatio facta alteri de illa non valerꝫ:
vt infra eo.ti.ſi poſtq̄ꝫ li.6. ¶ 4° niſi iſte ꝓ q̄ ſcribi
tur fuerat receptus in canonicum ante illum cui
facta ē ꝓuiſio p̄bende:tūc enīꝫ poſſꝫ reuocari col
latō alteri facta q̄ꝫuis ipo iure teneat. Itē niſi da
tus eſſꝫ executor ad compellēdum: qui īſinuaſſꝫ
ꝛ īterdixiſſꝫ ordinario:ne alteri conferat p̄bēdā:
qꝛ tunc collatio alteri facta non tenꝫ. Itē niſi da
t⁹ eſſꝫ executor ad compellēdū:ſꝫ ad prouiden/
dum:qꝛ tunc ꝑ ſolam p̄ſentationem litterarūꝫ fa/
ctam ei ad quem diriguntur : ad quem pertinet
collatio:affecta eſt p̄benda:vt non valeat colla/
tio facta alteri:vt de cōceſ.p̄ben.libro ſexto.c.
¶ Itē niſi papa inhibuiſſꝫ hoc:vel ſibi ipſam re
ſeruaſſꝫ ſm henri.boich.in fine iſtius.c. Canonici
aūt qui tali ſimplici mandato in ipſius eluſionēꝫ
p̄bendā alij ꝯtulerūt tenēt de communib⁹ reddi
tibus iſti prouidere:vt dicit̄ in ipſa decretali dile
ctus. Et ſic eſt iſtud in penam clericorum:qui cū
nullam excuſationem haberēt obedire mādato
apoſtolico contēpſerunt. Nec eſt pena conuenie
tior:q̄ꝫ vt puniant̄ in quo d̄liquerunt:de tempo.
or.c.vl̄ non eſt. Non enim poſſet ei ſine iniuria
conferri p̄benda alij iam collata:qꝛ ī ea nullū ius
hēt ipſe impetrans:quod apparet ex ipſa decre/
tali Jo.an. Et infra eo.idem dicit: ꝙ ſm ſtilūꝫ cu
rie raro fit monitio ſine p̄cepto:cūꝫ dicat̄ ſaltim
monemus ꝑ apoſtolica ſcripta mandamus:nec ī
talibus refert:ſi dicat mandamus vl̄ p̄cipim⁹.ff.
man.l.i.ſm hoſti. ¶ Nota ꝙ ſi ad vnicū canoni/
catum ꝛ p̄benda n vacantēꝫ in eccl̄ia duo cano
nici ſūt electi:non tenet receptio:ēt ſi auctōitas le
gati ſedis ap̄lice īteruenerit:hoc ſummatī dic̄ de
cre. Dilecto de p̄ben.vt nō. Jo.an vbi dic̄ Inno.
ꝙ legato non licuit infringere priuilegium cano/
nicoꝝ. Sꝫ ſi canōici ad q̄s ſpectabat receptio au
ctoritate ꝓpria hoc feciſſent:tenuiſſet receptō:qꝛ
potuiſſꝫ renunciaſſe fauori ſuo. Sꝫ nō tenuit di
uiſio p̄ben.ꝫ.eo.ꝑ illorum. Et ē ratio diuerſitatꝫ
ſm hoſti.qꝛ p̄mum cenſet̄ de iure p̄uato cui pōt
renunciari.2ᵐ de iure publico cui non pōt renū/
ciari:vt de fo.compe.ſi diligēti. Itē ꝑ primum fit
melioꝛ conditio eccl̄ie:qꝛ vbi conſilium ibi ſal⁹:
creſcit.n.numerus conſiliarioꝝ. Per 2ᵐ poſſꝫ in
duci mēdicitas cl̄ici:dic̄ ēt Inn.ꝙ ſi ī eccl̄ia vbi
non ē certus numerus ſunt pl̄es canonici:ex qui/
b⁹ vnus morit̄:non valent littere:ſi impetrant̄ ſu
per canonicatu illius alteri conferēdo quaſi va/
cet:qꝛ non vacat ſꝫ deſit vt hic dicit̄:vbi ꝟo cer
tus ē numerus:non deſijt ſꝫ vacat. Nō ēt ꝙ ſi ali
quis eligat̄ vltra numeꝝ ī eccl̄ia: ī qua numerus
ē iuratus non tenet electio. Idē ſi numerus ſit ꝯ
firmatus ꝑ papam cū decreto alias ſecus ꝛ ī con
cordia. Secus ſi quis iuraſſꝫ non vēdere librū:
qꝛ tenꝫ vēditio:dicunt ſp̄ale ī ſp̄ualib⁹ ꝙ valeat
qō fit ꝯ iuramentū:ꝛ hoc placꝫ archi. Alij dicūt
ꝙ receptō facta ꝯ iuramētū tenꝫ:ꝛ ſubdit Jo.an.
Satis pōt ōſēdi ꝙ valꝫ tal̄ receptio:licꝫ illi ſint
ꝑiuri ſicut tenꝫ mr̄imoniū ꝯtuꝫ ꝯ iuramētū licꝫ
ꝯtrahēs ſit ꝑiurus:hoc tñ non ꝓcederꝫ in illo q
ſe eligi ꝓcurando fecit recipiētes deierare. Et h⁹
videt̄ placē pe.ꝛ plus egi:ſm quem non obeſt ꝙ
ſint ꝑiuri ꝛ ſic infames ꝛ ſic repellēdi a legitimis
actib⁹ꝛ ſic ab eligēdo:qꝛ tēpoꝛe electiōis adhuc
non erant ꝑiuri nec infames. Sicut ēt regulariter
q iurat non mutare teſtm̄ faciendo 2ᵐ:ſit ꝑiurus.
poſſꝫ tñ caſus contingē quo non eēt ꝑiurus:ſic ī
ꝓpoſito dico:ꝙ fortius valebit receptio: vbi di/
cas recipiētes nō eē ꝑiuros:puta qꝛ caſus erat ꝙ
ꝓpter augumētum facultatū poterat ſtatutus nu
merus augeri ex vi tacite ꝯditiōis ſine pena per
iurij. Et id ēt factum fuit collegialiter:ꝛ ab his q
poterant alias ſecus. Dic̄ ēt in iſto.c. Inno.ꝙ va/
cante vna p̄benda plures pn̄t eligi in canonicos:
hoc exp̄ſſo ꝙ vnus hēat p̄bendam integram: ꝛ
alijs ꝓuideat̄:cum ſe facultas obtulerit. Sꝫ ſi ſim
pliciter recipiant̄ vno iure vacante: non valꝫ ele
ctio:qꝛ intelligunt̄ electi ad vnam p̄bendā. Nec
obſtat de ꝯſtitutioni.c.cum.m. Dicit.n. ꝙ ibi fuit
expreſſum. Dixerat aūt Inno.in eadem glo.ꝙ ī
eadē eccleſia habēte certum numerum p̄benda/
rum vl̄ canonicorum vl̄ vtrunq̄ꝫ eligendo cano/
nicum vltra numerum valet electio:ſed rumpit̄
priuilegium quo ad numerum canonicorum: ſꝫ
durat in numero p̄bendaꝝ.eo.ti.dilectus. Ratō
aūt quare teneatur electio in canonijs ꝛ non in p̄
bendis eſt:qꝛ ſic ſtatutū eſt in canonijs nō ſic ī p̄
bendis. Dicit etiam Jo.an. ꝙ in his ꝛ in omnib⁹
confirmationib⁹ꝛ ꝓuilegijs eccleſie: quib⁹ adijci
tur hec clauſula:ꝙ ſi quid contra id fiat non va/
leat:hoc operat̄ ꝙ canonici ſuo facto ꝯtrario nō
poſſunt rumpere priuilegium: vt hic: quod dicit
hoſti.ſibi non dubium qñ apponit̄ a papa. Et re
citat Inno . ꝛ hoſti.quoſdam dicere:ꝙ non ſolū
papa ſed quilibet iudex poteſt apponere hoc de
cretum in his que pertinēt ad ſuā iuriſditionem
immo ꝛ quilibet priuatus. Sed ſciendūꝫ ꝙ hoc
decretum habet maiores vires:quando fit cum
cauſe cognitione ſm Inno.ꝛ hoſti. Qui tandem
dicunt ꝙ nulla videt̄ eē ratio quare canonici nō
poſſint venire contra priuilegium ſibi conceſſū:
qñ eſt talis clauſula:ſicut qñ non eſt:niſi dicat̄ ꝙ
hoc faciat ꝟtute clauſule:vel ꝙ ſit de nouo ſtatu
tū in fauorē eccl̄iaꝝ.hoſti.tñ dicit ꝙ licet ſit clau
ſula augumētatis facultatib⁹ poſſit numerus au/
geri:non augumētatis nō poſſit: ex q̄ ē ibi clauſu
la:hec oīa Jo.an.ī dicto.c. De vna p̄benda vacā
te poſſunt fieri due:ſi ei⁹ ſuppetūt facultates: al̄s
diuidēs integrare tenet̄. Sic ſūmat.c. vacāte de
p̄ben.Jo.an.vbi dicit hoſti.ꝓut ipſe recitat:ꝙ ad
hoc ꝙ valeat talis ſectio.4.requirūt̄. ¶ Primūꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ē vt diuidentes intēdant de nouo creare ꝛ ꝑben/
daꝝ numeꝝ augmētare. ¶ 2m ꝙ fiat de cōmuni
ꝯſenſu eoꝝ ad quos ſpectat ꝛ dioceſani ꝛ capl'i.
¶ 3m ꝙ fiat ex cā rōnabili. ¶ 4m ꝙ ſint duo ſuf/
ficiētes: ſi aliquod horum defuerit non valebit.
¶ Queritur ſi papa de plenitudine ꝑtātis poſ/
ſit ꝑuare cl'icū bñficio ſine cā: ꝛ videt̄ ꝙ ſic i.c.q̄z
uis de reſcrip.li.6. Secus i caſtro quod donauit
ſꝫm ꝑe.de ancha i.c.i.de ꝓba. Tancre. tñ dicit ꝙ
ſi papa ꝑuat aliquē bñficio ſine cā: tenet̄ ei ad ali
ud ſimile bñficiū. Alij dicūt ꝯ ꝙ papa nō poſſit
hº facere ſine cā i.io.coll'.de natura feudi i ꝑnci.

De vacantibus bene/

ficijs. Nō ꝙ bñficia ꝛ oēs dignitates ꝛ perſonat⁹
vacantia i curia romana non pñt ꝯferri niſi p pa
pā. Sil'r bñficia curialiū ſeu accedētiū vl' recedē
tiū de curia: ſi decedāt i locis vicinis curie ad du
as dietas legales: oīa hᶜ ad papā pertinēt: niſi ꝙ
mēſeꝫ pñt ꝯferre ea illi ad q̄s ꝑtinēt per ſe ipſos
tñ: vl' ipis agētib⁹ in remotis p ſuos vicarios ge/
nerales: qb⁹ hoc ſit cōmiſſum i eoꝝ dioceſi exi/
ſtēdo: vl' niſi ſint eccl'ie parochiales ꝛ vacaſſent
vacāte ſede apl'ica. aut ēt ſi vacauerunt añ: ſꝫ añ
q̄z ꝯferent̄: papa ē defunct⁹: ꝓbant̄ hec oīa de ꝑ/
ben.c.licet.li.6.ꝛ.c.ſtatutum.ꝛ.c.pñti.ꝛ.c.ſi apl'ica
Capl'm ſede vacāte nō pōt ꝯferre illa bñficia que
ad collationē epi ꝑtinent: ſꝫ bñ pōt admittē pñta
tos a patronis: ꝛ eos īſtituere i bñficijs ad q̄ fue/
rūt pñtati: ſꝫ ad epm ſi viuēt pertinuiſſet: ex̄ de i/
ſti.c.ſi.li.6. Pōt ēt capl'm epo defuncto vl' ſuſpen
ſo a collatiōe bñficioꝝ ꝯferre ꝓbendas q̄ ad epm
ꝛ capl'm cōiter ꝑtinēt ēt ſi eps itereſſe habeat col
lationi tali tanq̄ꝫ ꝑlatus: ꝛ idem pōt eps ſi caplīꝫ
ſit ſuſpēſum: vl' ſingulariter oēs excōicati. Sꝫ ſi
ꝑtinent ad epm cū conſilio capl'i vl' conſenſu: de
functo epo vl' ſuſpēſo non pōt capl'm ſe intromit
tere: niſi eps ſuſpenſus fuerit i mora de petenda
relaxatiōe ſuſpenſiōis: vbi aūt de ſpāli ꝯſuetudi
ne bñficioꝝ collatio ad aliquē cū cōſilio epi per/
tinet ſublato de medio epi: cum cōſiliū nō poſſit
peti: nō erit collatio differēda. Similiter ſi eps ege
rit in remotis: ita ꝙ nō poſſit in breui eius pñtia
hñi: extra ne ſe.va.c.ſi ad epm li.6. Item ſi p eps
ꝯferat̄ in bñficium alicui abñti: licet nō fiat ſuum
donec aſſentiat: tñ eps non pōt ꝯferre alteri: do/
nec ille recuſet: nec valeret collatio. Nec⁹ ſi epus
notificata ipſa collatiōe: cōpetētem terminū aſſi
gnet ꝯſentiēdi: ꝛ ille ñ ꝯſentiat infra terminū: pōt
ēt ꝯſētire quãcūq̄ꝫ: dūmō anteq̄ꝫ ipſum bñficiū al
teri cōferat̄: ex̄ de preben.c.ſi tibi li.6. Si pauper
clericus cui mādabat̄ de bñficio ꝓuideri iux̄ ei⁹
merita qꝛ nullū hēbat: poſtea aſſecut⁹ ē: non te/
net̄ ampli⁹ eps ꝓuidere: extra de prebē.c.ſi pau
per libro ſexto.

Beneficium nō uacās

nulli ꝓmitti pōt: nec i generali: vt ꝓmittēdo cum
potuerit ꝓuidere: vl' cuiꝫ ſe facultas obtulerit: aut
ſub quauis forma vboꝝ: alias ꝓmiſſiones dicte
nec valent nec obligāt: extra de conceſ.pre.c. de
teſtāda li.6. Ordiat⁹ ad titulū ſui pr̄ionij ſꝫm ber.
poſt Tan. ex̄ de ꝑben.c.tuis. pōt ipſum pr̄imoniū
ſuū vēdere ꝛ donare: nā ꝛ bñficio eccl'iaſtico pōt
renūciare: licet vincen. dixerit ꝯtrariū. De bñfici
is pr̄um non habēdis a filijs hēs infra i.4. parte
ti.c.de ꝑmutatiōe bñficioꝝ ꝛ renūciatiōe hēs ſu/
pra.2ª parte ti.i.c.i. §. ꝛ plenius ĩfra.c.de ꝑmuta
tiōibus bñficioꝝ. De ſimonia i bñficijs ibi vide.
Et de pena talis ſimonie ti.3.c. §. quō bñficiati
vl' ordinati teneant̄ ad horas ſeu ad officiū dicē
dū hēs i ti.13. de teſtamētis cl'icoꝝ. ſ. ti.io.

De fructibus benefici

oꝝ. Fructus bñficioꝝ iā ꝑcepti planū ē ꝙ alie/
nari pñt: nec req̄rit̄ illa ſolēnitas: que reqritur in
alienatione rei eccl'ie imobilis: de qua hēs. ſ. tit.
12. ſꝫ ꝛ fructus ꝑcipiendi pñt locari: ēt ſi ſint deci/
me vel alia ex̄ de loca.c.veſtra. Sꝫ hec locatio ñ
extēdit̄ vltra tp̄s vite locātis: qꝛ cl'icus i bñficio
vſufructuario cōparat̄.16.q.6.illud. ꝛ de locatiōe
bñficioꝝ. Et hec vide. ſ. 2ª parte ti.i.c.i. Itē nota
ꝙ canonici ꝛ alij bñficiati qui diuinis officijs nō in
terſunt: nō pñt ꝑcipere quotidianas diſtributio/
nes: nec ꝯſuetudo valet: alias ñ faciāt eas ſuas: ſꝫ
tenēt̄ ad reſtitutionē: niſi excuſet eos īfirmitas vl'
alia rōnabilis ꝛ iuſta neceſſitas corporalis: extra
de cleri.nō reſi.c.i.li.6. Item nō ſꝫ guil. ꝙ illi cle
rici q ñ reſidēt i bñficio ſuo: nec iplent i eo officia
ſua: ſꝫ voluptatib⁹ vacāt: nil iuris hñt i reb⁹ eccl'ia/
ſticis: ꝛ ſi recipiūt tenēt̄ reſtituē. Reddit⁹ .n. eccle
ſiaꝝ ſūt ſtipēdia eccl'ie ſeruientiū. Vñ iura indixe
runt ꝑſonalē reſidentiā clericis: q̄ tñ i certis caſib⁹
ꝑmittūt abñtiā: vt. j. dicet̄. Vñ q̄cq̄d ſit de foro ꝯ
tētioſo ſufficere videt̄ ad ſalutē: ſi ipſe ſua cura ꝛ
īpenſis ꝓuidet: ꝙ eccl'ia decēter officiet̄: ꝛ ꝑpl'us
ſufficienē regat̄. Et ipſe hōeſte vite ꝛ moꝝ bonuꝫ
exemplū ſubditis oſtēdat: ꝛ īterdū p ſe ad locū
accedat: ꝛ de ꝑdictis certificet̄: ꝛ q̄nq̄ꝫ officiū per
ſe exoluat. Tutius tñ eſt ſi p ſe cōtinue faciat. Itē
nō ſꝫm guil. ꝛ hoſti. ꝙ cl'icus lꝫ hēat ſufficiens pr̄i
moniū: ſi deſeruit eccl'ie: pōt licite ſuſtētari de bo
nis eccl'ie.12.q.2.charitatē.ꝛ.c.eccl'iaſticis. ſꝫ ſi nō
deſeruit: ꝛ i malos vſus expēdit: multiplicit̄ pec/
cat: ꝛ ſacrilegiū ꝯmittit.16.q.i.qm̄.ꝛ.i.q.2. cl'ici. ꝛ
de hi⁹ debet ītelligi.c.paſtor.ꝛ.c.nō ē meū ꝛ ſimi
lia.q.ea. Fruct⁹ āt bñficioꝝ vacātiū tp̄e vacatōis
debēt i vtilitatē eccleſiaꝝ ipſaꝝ expēdi vel futuris
ſucceſſorib⁹ fidelit̄ reſeruari: alias i cathedralib⁹
eccl'ijs ꝛ i regularib⁹ ꝛ collegiatis: ſi fiat ꝯ per.c.ꝯ
uētus collegia vl' ſingulas ꝑſonas ipſius eccleſie
ſūt ſuſpenſi ab officio ꝛ bñficio ñ obſtāte ꝓuilegio
vl' ꝯſuetudīe: ex̄ de elec.c qꝛ ſepe li.6. Itē ſitis ꝓ
hibitio ſit generalr̄ de oīb⁹ eccl'ijs: ne eaꝝ bōa oc
cupēt̄ a ꝑlatis qb⁹ ſubſūt: ſeu ad q̄ꝝ cuſtodiā ꝑti/
nēt: niſi de ſpāli ꝓuilegio vl' ꝯſuetudīe ꝑſcripta vl'
alia rōnabili cā id faciāt: al's epi ꝛ ſuperiores ſūt
ſuſpenſi ab īgreſſu eccleſie ꝛ alij ab officijs ꝛ bñ

ficiis:donec ſatiſfecerit de offi.or.c.pñti.li.6. Itē
ĩdulgẽtie de pcipiẽdis fructib⁹ bñficioꝝ ĩ abñtia
ↄceſſis perſonis ñ eccl'iis vl' dignitatib⁹ ſũt caſſe
ꝛ irrite:de reſcrip.c.ſi.li.6.

De bonis ſeu fructibus bñficioꝝ

q̃ dãt cl'ici ↄſangnineis vl' perſonis turpib⁹:
vtꝝ ĩ dãdo peccẽt:ꝛ an teneant ad reſtitutionem
Super hoc dicit Rai.ꝙ cl'ici q ↄſanguineis po/
tẽtib⁹ vl' meretricib⁹ ꝛ hiſtriõibus ꝛ ſimilib⁹ bo/
na eccleſiaſtica pauperib⁹ debita tribuũt:raptões
ſũt:qꝛ qcquid hñt cl'ici paupeꝝ ẽ:dicit hier.16.q.
i.c.ſi.nã pauperib⁹ debent̃:vñ ad reſtitutionẽ te/
nent̃ oĩum pauperib⁹ vl' ĩ vtilitatẽ eccl'ie.12.q.2.c.
glia.ꝛ.c.ſi illi. Et peccãt mortl'r nõ ſolũ:qꝛ paupe
rib⁹ ſubtrahũt qñ turpib⁹ perſonis tribuũt.86.di.
q venatorib⁹.ꝛ.c.donare. Et qđ dictũ ẽ de ↄſan/
guineis intelligẽdũ eſt:qñ dat̃ eis nõ vt pauperi
b⁹ ſed vltra ſtatũ ↄditiõis eoꝝ ſm guil.ar.di.86.ñ
ſatis.vl.ẽ ꝛ alia. Idẽ videt̃ ſẽtire tho.2ª 2ᵉ.q.185.
dicit.n.loquens de epis:ꝙ ſi ſĩt diſtĩcta bõa:q̃ de
bent̃:ĩ vſum eccl'ie ab his:q̃ ſũt pauperib⁹ erogã/
da ꝛ miſtris:ꝛ ep̃us aliqd ſibi retinuerit de his q̃
erogãda ſũt pauperib⁹:vl' ĩ vſũ miſtroꝝ vl' cultũ
diuinũ expendẽda:nõ eſt dubiũ ꝙ mortalit̃ pec
cat:ꝛ ad reſtitutionẽ tenet̃. De his vero q̃ ſũt ſpali'r
vſui ſuo deputata peccat:ſi ĩmoderate ſibi reti/
neat:ꝛ aliis nõ ſubueniat:vt reqrit debitũ chari/
tatis:nõ tñ tenet̃ ad reſtitutionem. Si vero p̄dicta
bõa nõ ſũt diſtĩcta eoꝝ diſtributio fidei ei⁹ cõmit
tit̃. Et ſiquidẽ deficiat ĩ modico vl' ſuperabũdet:
põt hoc fieri abſqȝ bõe fidei detrimento:qꝛ non
põt hõ pũctalit̃ accipere ĩ talib⁹ illud qđ fieri oꝫ.
Si vero ſit mult⁹ exceſſus latere nõ põt. Vñ vide
tur bõe fidei repugnare:iõ non eſt abſqȝ peccato
mortali. Idẽ iudiciũ eſt de bõis alioꝝ cl'icoꝝ:vt
ponit idẽ tho.in quodã qđlibet. Pe.vero ð pal.
in.4.di.24.q.3.dicit ꝙ qdã dicunt ꝙ illõ qđ cl'i
ci ĩ malos vſus ↄſumũt de p̃rimonio Ieſu xp̃i:ñ
tenent̃ reſtituẽ de ꝓꝓrio:qꝛ ſũt dñi ei⁹ qđ pcipiũt
al'r teſtari non poſſent. In re aũt ꝓpria gubet eſt
moderator ꝛ arbiter:vt ꝓꝫ ar.ẽt ad hoc ex̃ ð cle.
ñ reſi.c.i.vbi dr̃ ꝙ q.nõ ĩtereſt horis ſine cã rõna
bili:ſi recipit diſtributiões q̃tidianas:q̃ ꝓ hi⁹ dan
tur:nõ facit eas ſuas:ſꝫ tenet̃ ad reſtitutionẽ:ẽ a
ↄriis ſi ĩtereſt horis facit eas ſuas:ꝛ ſi male expẽ
dit ñ tenent̃ ad reſtitutionẽ. Alii dicũt ꝙ nõ hẽt
fructũ fauore ſui:ſicut p̃r ĩ bõis filii aduenticiis q̃
rũ fructus ſi male ↄſumat:nõ tenet̃ reſtituere:ſed
ꝓ bono eccleſie ꝛ paupeꝝ facti ſũt admĩſtratores
ꝛ tutores q ſũt q̃ſi domini:ſꝫ nõ qñ pupillũ ſpo/
liant. Et iõ ſicut illi pñt ſibi victũ ꝛ veſtitũ retine
re ꝛ bñmeritis dare:ſꝫ ſi male expẽdũt:tenentur
reſtituere ſic ꝛ iſti. Et iſtud magis conſonat dictiſ
ſanctoꝝ ꝛ iuri canonico:hec pe.vñ hier. Tibi o ſa
cerdos de altario viuere nõ luxuriari permittit̃.
di.44.§.i. Et aug.dicit. Nõ illa nr̃a ſũt:quorũ
ꝓcurationes quodãmõ gerim⁹:nõ ꝓprietatem no
bis vſurpatione dãnabili vendicam⁹.12.q.i.ſi p̄/
uatũ:vbi dicit glo.ꝙ loco dñi hñtur p̃lati cũ bñ
admĩſtrant:loco p̄donis cũ male.ff. ꝓ empt.l.q
fundũ.§.ſi tutor.cui cõcor.ipſe Pe.dicens ꝙ p̃la
ti ſũt dñi ſub certa lege.ſ.ſi bñ vtant̃:alias reſtitu
ere teneant̃:ſicut ĩ his q̃ dant̃ ob certam cãm ĩ le
gatis relictis ſub certo mõ:qbus deficientibus li
cet dominiũ tranſlatũ fuerit repetũt̃. Itẽ nõ ꝙ
cl'icus ſeu p̃latus tenet̃ de bonis eccleſie ſue amiſ
ſis ſua negligentia dolo culpa ſiue lataꝗ ſiue leui:
vt nõ.ex̃ de offi.or.ca que. Idẽ hoſti. Male aũt
recipientes a pſonis eccleſiaſticis de bonis eccle
ſiaꝝ:videlicet de fructib⁹ ꝛ elemoſynis bñficioꝝ
vt fornicarie ꝛ hiſtriões ꝛ ↄſanguinei nõ rõne in
digentie ſꝫ parentele ꝛ luſores ꝛ hi⁹:ꝛ alii ꝛ dñi
potentes per fraudes minas ꝛ ĩportunitates ſm
Rai.tenent̃ reſtituere. Nõ qdẽ illi q turpiter de
dit:ſꝫ auctoritate ſuperioris cõuertere ĩ vtilitatẽ
illius eccleſie vel pauperib⁹ erogare.17.q.4.ſi/
qs ĩ atrio. Sꝫ ſi cl'icus dediſſet redimẽdo vexa
tionẽ ſuã:puta tyrãnis vel moleſtantib⁹ eũ ĩiuſte
ꝛ hi⁹:tũc deberet reſtitui ipſi clerico. Qui vero reci
piũt ĩtuitu neceſſitatis ꝛ elemoſyne:vel eccl'ie:qꝛ
ĩpenderũt ſeruitiũ vl' p̃rociniũ ĩ nullo tenent̃:nec
peccãt:ĩmo eccleſia ad hoc tenet̃. di.86.nõ ſatis
ꝛ.12.q.2.qcunqȝ ſuffragio.

De trãſitu cl'icoꝝ de vna eccleſia ad aliam.

Hec materia diffuſe

tractat̃.7.q.i.ꝑ plura.c. Et ĩ.c.ſcias dr̃ ꝙ
nõ mutat ſedem qnõ mutat mẽtẽ. Et aliud eſt ſe
mutare aliud mutari:ꝛ qꝛ vtilitas pluriũ vtilita/
ti vnius p̄ferenda eſt. Nõ ẽ ꝙ qnqȝ de cãis cl'i
cus põt trãſire de vna eccl'ia ad aliã. Prima ẽ
cã neceſſitatis puta ꝓpter hoſtes ꝛ hi⁹. Et in hoc
caſu ẽt ſi qs ꝓpria auctoritate trãſit nõ p̄uat̃.7.
.q.i.paſtoralis. 2ª eſt cã vtilitatis.ſ.qñ põt eſſe
magis vtilis ĩ alia eccleſia:ꝛ tũc põt tranſire ſine
auctoritate ſuperioris.7.q.i.mutatiões.cũ.3.c.ſe
quentib⁹. 3ª cã humilitatis ſeu ſanctitatis:puta
cum trãſit ad religionẽ:ꝛ tũc cũ ꝓfeſſus eſt ñ põt
petere p̃mã eccl'iam aut ad ſeculum redire.7.q.
.i.hoc nequaqȝ. 4ª eſt cã cupiditatis. 5ª cau
ſa ambitiõis ꝛ ĩ vtroqȝ caſu cũ temere trãſeat de
vna ad aliã:debꝫ vtraqȝ carere.ſ.hita:qꝛ eã ſup/
be ↄtẽpſit. Et ambitã qꝛ eã auare ↄcupiuit.7.q.
.i.ſiqs ep̃s ꝛ.c.ſiqs de ordie ex̃ de trãſla.c.q̃rto.
Sꝫ tñ eccl'ia põt eũ repetere.7.q.i.nõn oportet.ꝛ
.c.ſiqui vero hec Rai.

De modo tranſeundi

de vna eccl'ia ad aliã. Nõ ꝙ ſi eſt ep̃s ñ põt trã/
ſire ſine ſpali lr̃ia pape.7.q.i.mutatiões.ꝛ hᵒ ſi
ue ſit ↄſecratus ſiue electus ꝛ ↄfirmat⁹:ex̃ de trãſ
la.c.iter corporalia. Si aũt ſit ĩferior ꝛ trãſit ad a/
liã eccl'iam eiuſdẽ ep̃at⁹:ſic ſufficit cõſenſus epi:
ar.33.q.5.q vxorẽ. Si vero ſubeſt ĩferiori p̃lato ꝛ
trãſit ad eccleſiã ñ ſubditã illi:tũc ↄſenſus expreſ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſus regreſꝰ ē.ar.58.di.c.2.Qn̄ aūt trāſit ad eccle
ſiā alterius ep̄atus:tūc ē neceſſarius ꝯſenſus ex/
preſſus epi:ꝛ etiā alterius ſi hēt aliū ſupra ſe p̄
ter ep̄m.7i.di.per totū.7.q.i.ep̄us de loco.ex̄ de
reg.admonet.hodie tn̄ de ꝯſuetudīe lr̄ia nō peti
tur.De tranſitu aūt clerici nō epi ad religionē a
nullo oportet petere lr̄iaꝫ.De trāſitu aūt de vna
religione poſt ꝓfeſſionē ad aliam dicet̄ īfra.Itē
notā q̄ q tranſit de vna eccl̄ia ad aliaꝫ de minori
ad maiorē d3 tranſire.di.95.legimꝰ.ꝛ ex̄ de trāſ/
la.c.i.Dicit̄ aūt prelatus trāſlatꝰ cū eſt ꝯfirmatus
ꝛ obtinuerit poſſeſſionē corporalē.2i.q.2.Sigs
iam tranſlatus.ꝛ tūc nil debet hr̄e cōmune cum
p̄ori eccleſia vt ibi dr̄.Secus ſi nō hēt corpora
lem poſſeſſionē.di.92.Si q epi.ꝛ de elec.c.cū in
cunctis.

¶ De permutantibus bn̄ficia vl̄ p̄bendas.c.20.

DE permutatiōe ec
cleſiaꝝ vl̄ p̄bendaꝝ ſic ait vrbanus qn/
tus Queſitū eſt ex parte tua ſi cōmutatiōes fieri
valeant p̄bendaꝝ:cū cōmutatio dignitatū ī con/
cilio turonenſi fuerit interdicta? Reſ.generaliter
itaq3 teneas q̄ cōmutatiōes p̄bendaꝝ q̄ circa ſpi
ritualia vl̄ cōnexa ſpūalibꝰ labē ſemper cōtinēt ſi
mōie.Si āt eps cāz īſpexerit neceſſariā licite po
terit ď vno loco ad aliū trāſferre pſōas:vt q̄ vni
loco minꝰ ſūt vtiles:ſe alibi valeāt vtiliꝰ exerce/
re de reꝝ ꝑmutatiōe.Et dic̄ glo.ſuper v̄bo ſimo
nie:q2 ī ſpiritualibꝰ:puta ī bn̄ficijs ꝛ eccl̄ijs ꝛ āne
xis ſpūalibꝰ vt ius ꝓ̄natꝰ nulla pactio vl̄ ꝯuen
tio d3 īteruenire:vt.i.q.2.q̄ pio.Alias eēt ſimōia.
Et de hac ſimonia q̄ fit ī permutatiōibꝰ hēs.s̄.in
2ª parte tit.i.c.i.Item glo.ſuper v̄bo vni loco.Di
cit.n.canon.di.8i.Valet.n.īterdū ꝯuerſis mutatō
loci:q2 ſepe dū mutat̄ locus:mutat̄ mētis affectꝰ.
Et de hac materia ꝑmutatiōis hēt̄ ēt.io.q.2.Sz
ꝛ ꝑmutare.i2.q.2.diacōi.ꝛ.c.eps q mācipiū.Et re
petit̄ mā̄ huiꝰ ī.6.ꝛ cle.vbi ē titu.de re.ꝑmuta.Et
dic̄ Io.an.ī nouel.ī dict.c.q̄ illō ē veꝝ ī ſpūalibꝰ
ꝛ annexis ſpūalibꝰ.ſ.q̄ n̄ pōt fieri pactio.Secꝰ āt
de corpalibꝰ ꝛ realibꝰ īpis ānexis.Itē ꝛ ď īpis an
nexis īcorporalibꝰ q̄ a ſpūalibꝰ ſepari pn̄t:vt poſ/
ſeſſiōibꝰ.Nā ſup talibꝰ ex cā ꝛ paciſci ꝛ ꝑmutari
ꝛ vēdi pn̄t.Et circa ꝑmutatiōeꝫ eccl̄iaꝝ idē Io.
an.ī nouel.dic̄ q̄ bn̄ poſſ3 cl̄icꝰ ep̄o dicē.Cū non
poſſī ſecure morari vl̄ ꝓficē ī tali eccl̄ia ꝓp̄t ini/
micitias vl̄ diuerſitatē lingue vl̄ alia iuſta cā:ſup/
plico vt de mea p̄bēda vl̄ eccl̄ia ꝓuideatis alteri
mihi de alia ꝓuidebo.Poſſ3 ēt exp̄mē ſic.Tali
meliꝰ ꝯpetēt eccl̄ia mea ꝛ mihi ſua ar.ď p̄bē.c.int̄
cetera.F3 hoſti.ita tn̄ q̄ int̄ ſe nō paciſcāt̄:nec fiat
aliqd ex ptiā pacto vl̄ tractatu ſ3 ex officio ꝛ iuſ/
ſiōe iudicꝫ:vt ď pac.c.cū p̄dc̄.Et ſubdit ibi io.an.
Cū hūi per tpa formare ꝯcꝰ ꝑmutationū ſup ec/
cl̄iaſticis bn̄ficijs:feci ꝑ hāc decretalē.Queſitū ī/
choare ꝯcꝰ ab ep̄o hꝰ mō.Venerabil̄ pr̄ ep̄ſ tal̄ iō
ꝯſiderās q̄.a.cl̄icꝰ tal̄ eccl̄e vtiliꝰ ſe poſſ3 hr̄e ī ta
li eccl̄ia p eo q̄ ꝛc̄.regſiuit eūdē an ꝯſētir̄ vell3 ꝑ

mutatiōi ꝛ trāſlatiōi fiēde cū tali ꝛc̄.Et nō q̄ cir
ca hāc materiā ꝑmutationū exímiꝰ doctor Fede.
de ſenis fecit tractatū pluriū qonū q̄ h̄ breuit̄ po
nūt.¶ Et p̄mo q̄rit̄ an ꝑmutatio facta p ordina
riū de bn̄ficijs reſeruatis ꝑ papā valeat cū effec/
tu? R̄.q̄ nō.qō ꝓbat p ďclaratione bn̄dicti:q̄ īci
pit dudū:ꝛ ꝑ ꝯſtitutionē Io.22.q̄ īcipit execrabil̄
ī ſi.nec obſtat.c.i.de re.ꝑmu.li.6.q2 ſic̄ lr̄e bn̄ficia
les ſūt odioſe ꝛ reſtrīgēde:vt.c.ſi motu ꝓprio ꝛ.c.
ſequēti de p̄ben.li.6.ſic ꝛ reſeruatiōes ꝑ executō
ne grāꝝ ad alteriꝰ īſtātiā reſtrīgi debēt:ꝛ ſtricte in
terp̄tari:ad hꝰ de offi.dele.li.6.c.ſi ſup grā.Sz re
ſeruatiōes q̄ fiūt ꝑ papā ꝓprio motu generalit̄ vl̄
ſpaliter n̄ ſūt odioſe:ſ3 fauorabiles ꝛ plenā recipi
unt īterp̄tatiōeꝫ:vt de p̄ben.ſi plibꝰ li.6.nec ēt ne
gari pōt qn ī permutatiōe vacatio īteruidat:ꝛ hic
ꝛ īde collatio vt nōt Io.an.de reſcrip.ſi ꝓp̄t.li.6.
ꝛ ꝓbat̄ ī cle.i.de re.ꝑmu.ꝛ ꝯſuetudo ſuat q̄ per/
mutare volētes p̄mo renūciāt ꝛ poſtea fit colla/
tio.Ex īde q̄rit̄ poſito q̄ papa cōceſſit legato:q̄
auctoritate ap̄lica poſſit recipere reſignationem
bn̄ficioꝝ a volētibꝰ illa reſignare ex cā ꝑmutatio
nis:ꝛ illa ēt eadē auctoritate ꝯferre:q̄rit̄ an talis
legatꝰ poſſit bn̄ficia reſeruata ꝑmutare? Reſ.cre/
do q̄ nō:q2 generalis ꝯceſſio illa n̄ ſe extēdit ad
ea:q̄ papa ſibi ſpaliter reſeruauit:vt de offi.dele.
c.qō trāſlationē.hēat ḡ illa cōceſſio locū ī bn̄fi/
cijs non reſeruatis:ſecus ſi oīa bn̄ficia eſſēt reſer
uata ī illa ꝓuīcia.Nā eo caſu vt ꝯceſſio ſit aliqd
allatura:poterit ēt reſeruata ꝑmutare ad hꝰ de v̄
bo.ſigni.c.abbate ꝛ de ꝓuil.ſi papa.li.6.¶ Sz q̄
rit̄ an ī p̄dictis duobꝰ caſibꝰ p̄cedētibꝰ:l3 ꝑmuta/
tio cū effectu n̄ valeat:ſaltē valeat renūciatio fa/
cta ex cā ꝑmutatiōis:vt l3 collatio fieri nō poſſit
īpis ꝑmutare volētibꝰ ꝑ ordiariū:ſaltē remaneat
firma renūciatio ex cā p̄dicta? Reſ.q̄ ſic teneꝫ vti
q3 renūciatio.Nā l3 reſeruatio īpediat ꝓuiſioneꝫ
ꝑ ordīariū fiēdam non īpedit vacatiōem.vn̄ bn̄
ficiatꝰ cuiꝰ bn̄ficiū ē reſeruatū pōt renūciare ꝓ̄uari
ꝛ mori ac ſi reſuatio n̄ eēt facta.Et ē ſiſe qō nota
tur de ꝯſir.vti.vl̄ īuti.c.i.Teneꝫ ḡ renūciatō.Et ſit
hic īde ꝓuiſio p papā:ar.de renū.c.cū qdā.Sed
meliꝰ dr̄ ꝑ diſtictiōeꝫ:q2 aut iſta reſuatio erat tal̄
q̄ v̄iſilr̄ potuit ſciri:puta q2 erat gn̄al̄ ī vna ꝓuīcia
ꝛ ꝓ̄libꝰ nō.Aut ſecreta ꝛ ꝑticulari q̄ dīnari n̄ pote
rat.In p̄mo caſu dicēdū q̄ manet renūciatio fir
ma ꝛ veniet ꝑmutatio fiēda ſeu expediēda ꝛ ꝑfici
enda ꝑ papā:q2 h̄ n̄ pōt ignorātia ptēdi.In 2° caū
pōt licite allegari ignorātia.Et iō reliq̄t̄ ī optiōe
īpoꝝ:an velit redire ad ſua bn̄ficia:ad hꝰ fac̄ ď ꝯ
ſtitu.c.2.ꝛ de re.iu.ꝓ̄ſumit̄ li.6.An velit ſuis ſūpti
bꝰ ꝛ laboribꝰ ad papā accedē ꝑ expeditiōe ſue ꝑ/
mutatiōis.Sz certe ī iſto caū poſſ3 ēt diſtigui an
ď facili ꝛ ſine grādi p̄iudicio poſſit ꝑ papā expedi
ri ꝑmutatio an cū difficultate.Et ī 2° caſu deēt ele
ctio:vt.s̄.ī p̄ n̄ q2 ſp vrget rō de renū.c.quidam
ꝛ de offici.ordi.c.i.¶ Nota vtrum permutatio
facta per papaꝫ vl̄ aliū ex ſpeciali eius ꝯmiſſione
de bn̄ficijs certis ꝛ expreſſis ſ3 reſuatis n̄ facta

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mētione de reſeruatione valeat ad cuius dubij
ſolutionē videndū eſt pmo an collatio facta per
papam de bñficio reſeruato non facta mentione
de reſeruatione valeat. Et dicendū q̄ ſi reſerua
tio erat vt plurimum generalis ⁊ notoria in cu/
ria: ita q̄ veriſimile eſt papam ſciuiſſe: ſicut ius
ſcriptum: valet collatio non facta mentione de re
ſeruatiōe: ſic in ſimili notat̄ de cōſti.c.i.li.6.⁊ nō.
glo. Si vero erat particularis ⁊ ſecreta de certis
⁊ noiatis bñficijs: tunc non valet collatio. naʒ vi/
det̄ papam non fuiſſe recordatum de reſeruatio
ne: ⁊ cauſa eius. Et ſi dicat̄ q̄ non eſt veriſimile
q̄ papa ignoret factū ꝓprium. Reſ. q̄ veritas in
contrarium tollit illam veriſimilitudinē: de pre/
ſump.c.quare non eſt. ⁊ de preſcrip.c.veniēs.cū
ſi. Si ḡ pōt cōſtare q̄ papa reſeruauit ſibi contē
platione ticij: ⁊ poſtea eidem ticio contulit: valet
collatio non facta mentione de reſeruatione. Itē
ſi papa reſeruauit ſibi ꝓuiſionem bñficij vl' bñfi/
ciorum ſolum in odium conferentiū: forte q̄ cō
ferebant beneficia indignis: valʒ collatio facta p
papam non facta mentione de reſeruatione: quia
ī vtroq̄ʒ caſu reſeruationis cauſa ñ violat̄. In du
bio autem preſumat̄: q̄ ad inſtantiam alicu' re/
ſeruauit ſibi certum beneficium: q̄ʒ vt plurimum
reſeruare conſueuit alicuius contemplatiōe. Ad
ꝓpoſitum reſpondeo in caſu permutationis: vbi
dixi valere collationem non obſtāte reſeruatio/
ne ⁊c̄. In eo caſu valet permutatio cum effectu.
At vbi dixi collationem non tenere vel non va
lere: non valeat permutatio facta hinc inde ſʒ fir
ma maneat rēnunciatio. Sʒ quid facient permu
tare volētes in caſibus in quibus renunciatio te/
nuit ſʒ collatio non tenet? Reſ. dicunt ſic pape: pr̄
ſancte ex quo renunciatio facta ex cauſa pmuta/
tionis tenuit: licet non collatio: q̄ʒ de reſeruatiōe
non feciſtis mentionem: placeat. s. v. ex quo cer
tificatus eſtis de reſeruatione: que tūc erat occul
ta dare nobis licentiā redeūdi ad noſtra bñficia.
Vl' pficiatis permutationē: collationē hic inde
faciēdo: q̄ʒ ſcitis pater ſancte: q̄ iſta bñficia reſer
uata alijs non poſſunt conferri. Et tūc papa alte
rum illoꝝ faciet. Et q̄ʒ veriſimile ē: q̄ renūciatio
non fiebat corā papa: niſi ex iuſta cauſa: papa bñ
faciet: ſi permutationē perficiet niſi cauſa q̄ indu
xit eū ad reſeruationē ſuadeat cōtrariū: puta q̄ʒ
papa ītēdit de illis bñficijs vl' illoꝝ altero ꝓui/
dere: cū vacare ſperet in primo. Sʒ pone q̄ ī ca
ſu ſupra dicto vbi renunciatio tenuit: collatio nō
tenuit: pmutantes credētes permutationē tene/
re adminiſtrarent in bñficijs ſic permutatis: dei/
de moriunt̄ ſic permutantes ⁊ nūc apparet: q̄ col
latio nō tenuit: querit̄ an iſta bñficia vacent per
mortē an p renūciationē? ⁊ videt̄ q̄ vacēt per re
nunciationem: q̄ʒ bñficia iam vacabant per renū
ciationem: ⁊ collatio ⁊ inſtitutio ſequēs non fac
eos rectores: ⁊ ſic remanſerunt bñficia in eo ſta/
tu ī quo erant per reſignationem. Sʒ cōtra vide
tur vex: videlicet q̄ vacent per mortem: q̄ʒ illa

renunciatio fuit facta ſub conditiōe tacita vl' ex/
preſſa: vel ſaltem ob cauſam que non fuit ſecuta
vl' impleta. Et ſi cum permutatio non fuerit im/
pleta ante mortem proinde eſt: ac ſi nil fuerit fa/
ctum. Et hoc etiam ſentire videt̄ Jo.an. in p̄di/
cto.c.i.de rerum permu. ſuper glo.i.opi. obtinuit
in rota. Addit lap' hoc verū.ſ. q̄ vacēt per mor
tem: qñ non fuerint in dolo. Nam ſi fuiſſent in
dolo ambo vel alter eorum: vt q̄ʒ ſciebat reſer/
uationem vel aliud impedimentum permutatō
nis: tunc ſecus: q̄ʒ ſic vacaret bñficiuʒ doloſi per
renunciationem non per mortem. Sed pone
q̄ permutantes bñficia fuerunt in culpa: vt quia
ſciebant vel ſcire debebant illa eſſe reſeruata: vl'
permutationem non poſſe compleri: ex aliq̄ alia
cauſa ſaltem per illuʒ coram quo fiebat. Et hoc
non obſtante ſe intruſerūt in illa beneficia ⁊ mor
tui ſunt: querit̄ quomodo vacent. Reſpōdeo q̄
nec per mortem nec per renūciationē ſed per iu
ris priuationeʒ: vt patet de p̄ben. eū qui li.6. Ad
de ſm Lapuʒ hec habere locuʒ in bñficijs in qui
bus hēt locum.c. de multa. dicta ergo per renun
ciationeʒ vacauerunt ſimpliciter ſi non fuerūt de
illis: lapus. Sed cū dictuʒ ſit ſupra q̄ ſi permu/
tatio non tenuit ⁊ culpa non poteſt aſcribi alicui
quod licitum eſt ei qui non fuit in culpa ad ſuuʒ
beneficium redire: modo querit̄: an poſſit pro/
pria auctoritate redire: an indigeat noua colla/
tiōe vel inſtitutione. Reſ. Jo.an. ī nouel. di. q̄ de
equitate illius.c. ſi beneficia. de prebē.li.6. poteſt
redire ad ſuum beneficium auctoritate ꝓpria al
legat. C. de re. permu. l. cum precibus. Alij auteʒ
contradicunt dicentes q̄.c. ſi beneficia non loq̄/
tur de renūciatiōe expreſſa: ſʒ ī priuatiōe iuris q̄
effectum non habuit: ex quo non tenuit adeptio
ſecundi bñficij: vl' fuit ibi diminutio facti ſine ex
preſſa renunciatione: que facti diminutio nō ha
buit vim tacite renunciatiōis ex quo nō fuit cuʒ
effectu ſecuta adeptio ſecūdi bñficij. Et ꝓ iſto di/
cto facit quod notatur in dicta. l. cū precibus. Si
ergo ī caſu nr̄o per renunciationeʒ amiſi domini
um: ergo ē ſibi reſtituēdū. Sʒ iſta reſtitutio nō
poteſt fieri ſine canonica inſtitutiōe de re. iur. c. i.
li.6. Naʒ ſeipſum quis inſtituē non pōt: de inſti.c.
ſi. Opi. Jo.an. ē equior: q̄ʒ p eam vitat̄ vacatio ⁊
circuit' ⁊ īcōmoda bñficiorum. Ad hoc cle. audi
tor. de reſcrip. ⁊ nō debʒ grauari iſte ſumptib' ⁊
laboribus. ⁊ q̄ʒ bona fide ⁊ forte ꝓpter bñficioꝝ
vtilitatem iſte ad pmutationē pcedebat: vnde p
legem non debet iſti laqueus inijci. 27. q. 2ª. de
viduis. Queritur an ſi vnus ex permutantib'
ad inuicē bñficia ſi nō habeat ius ī bñficio: puta
q̄ʒ ē illud ſimoniace adeptū: vel alias non habet
titulū: non tñ iſtud beneficium pertinet ad alium
Nunquid acquirit ius in illo beneficio quod aſ/
ſequitur ex cā permutatiōis? ⁊ dicēdū eſt: q̄ non
duplici rōe. Primo q̄ʒ ex hoc ſeq̄ret̄ abſurdū .ſ.
q̄ qs p phas ⁊ nephas acq̄reret bñficiū: ⁊ videt̄ ſi
poſſe ſe tenē illō ſalua ꝯſciētia pmutaret cū bñte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ius in alio. ¶ 2° q2 hic non contrahit permutatõ
q2 rem alienam dans non contrahit permutatio
nem: vt nõ. de excep. c. cum venerabili ſ in glo. 4.
Item eps qui confert ei beneficium intendit ſibi
hoc conferre loco eius quod dimittit: ſed iſte nil
dimittit ex quo ius non habebat ĩ illo beneficio.
Unde puto potuiſſet eps huic ſimpliciter cõfer/
re beneficium: q2 tñ non contulit ſimpliciter ſed
ex cauſa permutationis: ille nihil conſequitur. Et
habet locum quod potuit noluit ⁊c̃. de offi. dele.
c. cum ſuper. Sȝ quid erit in caſu iſtorũ ſecunde
perſone cum hoc fuerit patefactum? Reſ. ꝙ ille
qui ius habebat redibit ad beneficium ſuum: qḋ
ꝑmutauerat cum alio: ⁊ iſte qui nõ hẽbat ius nõ
poterit beneficium retinere: quod aſſecutum ẽ:
vt dictum eſt. Nec poterit recuperare antiquũ:
q2 nullũ ius ibi habebat. Sȝ q̃rit̃ vtrum permu/
tatio fieri poſſit cũ interuallo temporis. Ubi gr̃a.
Ego ⁊ tu habemus beneficia in diuerſis dioceſi
bus: volumus ea ad inuicẽ ex iuſta cã permuta/
re: via expedita eẽt: ꝙ vnus epiſcopus committe
ret alteri vel ambo vni: ⁊ omnia fierẽt in inſtan/
ti. Sȝ pone ꝙ hoc fuit obmiſſum: q2 vadim⁹ ad
epiſcopum meum: ⁊ ei dicimus. Domine epiſco/
pe Ego ⁊ iſte intẽdim⁹ beneficia iſta permutare.
Ego ſum paratus renũciare beneficio meo ex cã
permutatiõis fiende: ⁊ conferatis bñficium meũ
ſibi: poſtea ibimus ad epiſcopum iſtius: ⁊ ipſe ſi
militer faciet mihi de bñficio iſtius. Et epiſcop⁹
dicit ſe eẽ cõtentum ⁊ ſic recipit renunciationem
meam ex cã permutatiõis ⁊ cõfert beneficiũ me
um ſic renunciatum tibi: ⁊ te mittit ĩ poſſeſſionẽ.
Et tu dicis ꝙ es paratus ſimiliter facere de bñ/
ficio coram epo tuo: querit̃ ergo an ſimile inter/
uallum poſſit ĩteruenire. Reſ. Io. mon. ⁊ Io. an.
ſuadent ꝙ omnia fierẽt ĩ inſtanti: vt. ſ. ambo ſint
pñſentes: qui tũc pro vno reputabuntur: extra de
ſen. excom. ꝑ illorum. alias poſſent difficultates
⁊ intricatiões inſurgere. Nam eo ipſo quo vnus
renũciat bñficio ſuo: ⁊ ponit alium in pacificã poſ
ſeſſionẽ: ſi eſt curatum videt̃ iam vacare ſecũdũ
bñficium: quod erat ſuum: quod intendit renũ/
ciare: vt detur alteri per. c. de mlt̃a de prebẽ. ecõ
trario videt̃: q2 ex q̃ renunciaui ⁊ tibi collata eſt
poſſeſſio beneficij mei: non hoc ſimplr̃ ſed ex cã
ꝑmutationis fiende ⁊c̃. ꝓpter quod ad tollenda
dubia vtilius eſt omnia in inſtanti fieri: facit ad
hoc quod nõt. Io. an. in glo. zi. q. ii. Si qs iam.
Itẽ pone ꝙ permutatio ẽ completa ex parte vni
us: ſed ex parte alterius compleri nõ poteſt. Ubi
gratia. Ticius habens eccleſiam parochialẽ per
mutauit cum habente canonicatum: vel apparet
reſeruatum. Nunquid Ticius poteſt ad eccleſi/
am redire? Reſpõ. ꝙ ſic dum tñ ꝓbabilis error
facti eum excuſet per. c. ſi beneficia de preben. li.
6. ¶ Utrũ hñs duo bñficia poſſit illa permutare
cũ vno vel hñs duo poſſit illa permutare cũ hñ
te alia duo? Reſ. Io. an. in. c. cum venerabilis de
except. ſuper verbo eccleſijs: dicit ꝙ ſic ĩ primo

caſu. Sicut ratiõe ꝓprietatis due eccleſie poſſũt
ꝑ vna ꝑmutari: ſic ⁊ ratione tituli: allegat ẽt ĩ ar/
gumẽtũ qḋ nõ. ḋ mu. peti. c. ii. Et dicit ꝙ vidit h⁹
de facto. Sed certe plenius eſt hoc examinãdũ.
Pone. n. ꝙ quis habet duo bñficia curata ex diſ
penſatiõe vult permutare cũ curato vel ſimplici?
certe hoc fieri ñ poterit: q2 diſpenſatio illius eſt ꝑ
ſonalis ⁊ non tranſiret ad illũ cũ quo vult ꝑmu/
tare: vt de priui. ſane cum ſi. Nec eps in hoc põt
diſpenſare. Sed dico ꝙ ſi is qui habet duo cura
ta ex diſpenſatiõe: vult illa permutare cũ habẽte
vnũ curatũ: vtiq3 põt. Sed caueas q2 recipiẽdo
aliud curatũ vacabit ẽt id curatũ quod retinet ꝑ
. c. non poteſt. z. de preben. li. 6. ⁊ in cle. ſi plures.
eo. ti. Sed ſi permutet vnum de ſuis curatis cũ
ſimplici: certe poterit: ⁊ etiã poterit retinere illḋ
ſimplex cũ ſuo curato ſaltem ex diſpẽſatiõe epi:
qui circa talia põt diſpenſare: de elec. dudum ĩ ſi.
de elec. Eſt ergo verum in vtroq3 queſito ꝙ ſiue
ex vna parte ſiue ex vtraq3 bñficia teneãt̃ ex diſ
penſatione papali: ibi non poteſt ꝑmutatio inter/
uenire: niſi id fiat ꝑ papam reuocando etiam diſ
penſationem de perſona ad perſonam. Si vero
poteſt talia aperte tenere ex diſpenſatiõe epi fiat
ꝑ epm ſi voluerit diſpenſare. Si vo hinc inde po
terat tenere beneficia iure cõmuni res eſt expedi
ta. Lap⁹ ẽt dicit ꝙ oportet: ꝙ habens duo cura
ta etiam cum diſpenſatiõe: vt aliud poſſit recipe
re: ꝙ ambobus prius renũciet. ¶ Sed queritur
vlterius an habens ſolum ius ad bñficium poſ/
ſit ius iſtud ꝑmutare cum habente bñficium. Et
nunquid duo habentes ſolum ius ad rẽ poſſint
ad inuicem permutare dicta ſua iura? Reſ. Ioã.
an. eo. ti. c. i. li. 6. in nouel. ⁊ dicit ꝙ nõ: q2 bñficio
rum ad inuicem debet fieri permutatio: qḋ hic ñ
eſt. allegat. ff. eo. l. i. in ſi. Itẽ q2 ceſſat iſtis caſib⁹
ratio decretalis queſitũ eo. ti. quod declaro per
litteras apoſtolicas mihi debet̃ bñficium ⁊ illud
expecto: tu vero habes beneficium: quomõ mee
littere aplĩce pñt ad te tranſire: cũ ſint perſonales
niſi papa mediante: vt de offi. delega. c. i. ⁊. g. Itẽ
executor apoſtolicus datus mihi quõ ꝓuidebit
tibi: cũ non habeat in mãdatis: ⁊ ſic excederẽ for
mã mãdati: addit lap⁹ ꝙ exiſtentes canonici au
ctoritate apoſtolica: licet vltra numerũ expectan
tes prebendas vacaturas: tñ pñt permutare ca/
nonicat⁹ ĩter ſe vel cũ alijs ẽt ad alia beneficia: ⁊
hoc poterunt auctoritate dioceſani: nec erũt po
ſtea canõici auctoritate aplĩca: nec hẽbũt ius ad
vacaturas ꝑbẽdas: nec hẽbit in eis locũ reuoca/
toria: de ꝑben. q̊dã li. 6. Secus eẽt ſi nõ erũt cano
nici: ſȝ expectarent canonicat⁹ ⁊ ꝑbendas vel ali
as exiſterẽt expectantes: licet cum decreto. tales
. n. permutare nõ poſſunt qḋ nõ hñt. ¶ Sȝ nũqd
bñficiũ cũ hoſpitali vel preſtimõia põt ꝑmutari?
R. Io. an. ĩ. 6. ⁊ ĩ cle. eo. ti. dic̃ ꝙ ſic dũmõ. tñ ho
ſpitale vel ꝑſtimõia ꝯcedat̃ ĩ bñficiũ clericis: ſec⁹
ſi laicis. Sȝ põe ꝙ hoſpitale ñ ſit ꝯceſſũ clico in
bñficiũ: ſȝ vt bono viro ꝯmiſſũ: q2 ꝯmiſſionem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non ꝓhibet conciliũ viẽneñ. Sed nũqd talis cle
ricus põt ꝑmutare cum bñficio? Certe nõ video
ꝙ ꝓhibeat: qꝛ licet hoſpitale non ſit bñficium: nõ
tñ eſt titulus totaliter ꝓphanus ſed eccleſiaſticuſ:
nec poſſet vendi ſine vicio ſimonie: ꝑ id qͦd nõ.
de ſimo. c. conſulere. addit lapus ſup id qͦd dictũ
eſt. Nõ video ꝙ ꝓhibeat. Satis apparet ꝙ ꝓhi/
beat: cũ non ꝑmittaᷣ ꝑmutatio tꝑaliuꝫ ⁊ ſpũaliũ
ſed bñficioꝝ eccleſiaſticaꝝ inter ſe tñ: vt. 16. q. 5.
nõi. ⁊ de re. permu. c. queſituꝫ. ⁊ eo. ti. c. i. li. 6. ⁊ in
cle. eo. ti. ne ꝯceſſiõe. vt ſic ſiat ꝑmutatio de ſpũa
li ad ſpũale de beneficio eccleſiaſtico ad bñficiũ
eccleſiaſticũ ⁊ de tẽporali ad tẽporale tñ. Et nõ
de temporali ad ſpirituale: vel de non bñficio ad
bñficium. Dico tñ ꝙ de bñficio curato ad nõ cu/
ratũ ⁊ econtra põt fieri ꝑmutatio. ¶ Sed q̃ritur
vtrũ hñs bñficium ĩ cõmendam ſm formã Ne/
mo deinceps de elec. li. 6. poſſit ꝑmutare cũ bñ/
ficiato? R. forte dici poſſet ꝙ ſic: cum titulus cõ
mẽde ſit canonicꝰ: nec interĩ vacet eccleſia: vt di/
cto. c. nemo. Et forte eodẽ modo duo cõmẽdata
rij poterũt ſibi inuicẽ ꝑmutare eccĥas parochia/
les ſibi cõmendatas. Sed nunqd hñtes bñficia
manualia poſſint adĩuicẽ ꝑmutare cũ ipſi poſſint
pro libito a ſuis beneficijs remoueri? Re. ꝙ ſic:
qꝛ licet ſint reuocabiles tñ interim ſunt rectores
⁊ per ipſoꝝ reuocationem vacant bñficia: vt in
cle. i. ꝺ ſup. ne. ꝑla. ĩ glo. magna. Et ſi velles tenẽ
ꝙ ſoluꝫ bñficiati ꝑpetui pñt ꝑmutare: adhuc iſti
pñt ꝑmutaᷣ: qꝛ pñt ñ ꝛuocari: ⁊ hꝰ ſufficit. Facͭ qͦd
notaᷣ de reſcrip. c. ſi. li. 6. Sed nũquid hñtes bñ
ficia ĩmanualia: ſi illa ꝑmutent auctoritate pape:
poſſint poſtea ꝓ libito ab illis bñficijs reuocari:
ſicut ꝑus? Rñdeo ꝙ ſic: qꝛ papa ꝑmutando intẽ
dit alterũ in locũ alterius ſubſtituere. Et idͦ ſolet
apponi clauſula in litteris apoſtolicis: ⁊ nõ plus
iuris eis acquiraᷣ ꝑmutantibꝰ q̃ꝫ primo eis com
peteret: ad hoc facit regͣ is qui ĩ ius li. 6. nec pa/
pa intẽdit cõſuetudines religionũ ⁊ eccleſiarum
tollere: ⁊ iuri predictaꝝ derogare niſi hoc expri/
mat: de cõſti. c. i. li. 6. Et hoc veruꝫ niſi quãdo pa
pa ex certa ſcientia intẽdit illũ ſuum obedictiari
um facere: ⁊ a poteſtate ſui prelati auferre ⁊ hoc
exprimit in litteris ſuis. ¶ Queriᷣ an in permu
tatione fieri debeat mentio de alijs beneficijs: q̃
obtinent permutãtes? Reſ. ꝙ ſi permutatio fiat
auctoritate ordinarij: non ẽ neceſſe ꝙ fiat men/
tio. Nã nec neceſſe eſt quando ĩpetratio fit ab or
dinario ꝙ fiat de hoc mẽtio: de offi. or. c. 2. Sed
ĩ legato ⁊ in papa cõtrariũ videᷣ: qꝛ maior idõeĩ
tas perſone requiriᷣ. Põe. n. ꝙ hñs duo bñficia
ſimplicia permutat vnũ ex illis cũ curato. Certũ
tũ eſt ꝙ facilius ꝑmittitur: ꝙ qs habeat duo bñ/
ficia ſimplicia q̃ꝫ vnum ſimplex cum curato. Sꝫ
certe iſtud non obſtat: qꝛ licet iſte loco ſimplicis
recipiat curatum: non tamẽ cum ipſo intelligitur
diſpenſatum: vt retineat vtrunqꝫ: de preben. non
põt li. 6. Et ad iſtud quod diciᷣ: ꝙ forte ille non ẽ
idoneus: qꝛ ſuperior non conſentiet ꝑmutationi

Super hoc quidam diſtinxerunt inter permuta
tationem que ſit fauore perſonarum ⁊ illam q̃ ſit
ob neceſſitatem vel vtilitatem eccleſiarum: vt ĩ
prima debeat fieri mentio in ſecunda non. Alij
dicunt ꝙ recipiens pingue loco tenuis debet fa/
cere mentionem quaſi ꝺ ambitione notetᷣ: ſecus
econtra. indiſtincte credo permutationem factã
non habita mentione de alijs beneficijs valere:
⁊ hoc cum non ſit impetratio nec collatio ſimpli
citer ſaluo ſtilo curie. ¶ Item ſi duo prelati colle
giatarum eccleſiarum volũt ꝑmutare: an poſſint
hoc facere inuitis ſuis capitulis ⁊ conuentibꝰ? R.
ſic ſi permutatio fiat per papam. Nam ex q̃ papa
poteſt prelato inuito eccleſiam auferre: etiam po
teſt eis inuitis. ſ. ſubditis eum transferre ergo ⁊ ꝑ
mutare: ⁊ de hoc non eſt dubium. Idem de epo
qui habet de conſuetudine vel priuilegio liberã
ordinationem eccleſiarum: qꝛ in illo caſu non in
tereſt collegiorum ad permutationeꝫ vocari: ex
quo ad collationẽ ñ vocarentur. Remanꝫ ergo
dubium quando ad capitulum pertinet collatio
⁊ ad ſuperiorem confirmatio. Et tunc omnes de
hoc tractantes dicunt: ꝙ illi quorũ ẽ electio col/
latio ⁊ preſentatio habent conſentire. Et ratio ẽ:
qꝛ nec epiſcopus aut legatus poſſunt auferre col
lationem collegio. Sed ſi permutatio fieret eis ĩ
uitis iam indirecte haberent prelatũ ſine ſua col
latione: ⁊ priuarentur poteſtate eligẽdi. Nec eps
poteſt auferre ſuis ſubditis ius conferendi vel ꝑ
ſentãdi: de exceſ. prela. c. 2. ⁊. 16. q. 6. c. decernimꝰ.
hoc eſt enim priuilegium principis ⁊ pape: vt de
reli. do. Conſtitutus. ſ. vt poſſit quelibet ſuo iure
priuare. Eccleſiaſticus. n. ordo cõfunditur ſi ſua
vnicuiqꝫ iuriſditio non ſeruaᷣ. ii. q. i. c. peruenit.
¶ Sed nũquid legatꝰ de latere de conſenſu ca/
pitulorum eccleſiarum collegiatarum earum ꝑ/
latos poſſit permutare? Federicus videᷣ ſentire
ꝙ ſic: ⁊ ita cõmuniter obſeruatur. Sed cõtra qꝛ
qui non poteſt conferre nõ poteſt permutationẽ
facere: de re. permu. c. queſitũ. ⁊. e. ti. c. i. li. 6. Sed
legatus tales eccleſias cõferre non poteſt: nec de
ipſarum diſpoſitiõe ſe intromittere: vt de offi. le.
capitulo penultimo libro ſexto. Unde videtur
etiam ſic eſſe prohibitum a diſpoſitione ipſaruꝫ:
ꝙ etiam cum conſenſu capitulorum illorum ⁊
eorum quorum intereſt: non poteſt hoc facere: ſe
cus in dioceſano qui hoc poteſt de illorum con/
ſenſu ſecundum Joannem andre. Sed archidia.
contra in dicto. c. vnico. Et ſecunduꝫ hoc poteſt
dioceſanus quod non poteſt legatus: ad idem. c.
fina. eodem ti. libro ſexto. Dicendum videᷣ circa
hoc ꝙ in non collegiatis poteſt legatus permuta
tionem facere ſine alicuius conſenſu cuius inter/
ſit: niſi eſſent patroni laiciꝰ: qꝛ tunc non poſſet
pluſ q̃ꝫ dioceſanus: de officio legati. dilectus. ⁊ de
iurepatro. cum dilectus. in collegiatis vero ñ po
terit etiã cũ ꝯſẽſu illorũ q̃ꝝ ĩtereſt. Sꝫ dioceſanꝰ ĩ
collegiatis ⁊ alijs hoc potiͭ cũ illoꝝ ꝯſẽſu valͤs nõ:
niſi forte aliꝺ dicaᷣ ĩ dioceſano: q̃ñ illꝺ vult facẽ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non in fauozem perſonarum ſed ꝓpter neceſſita
tē vel vtilitatem eccleſiarum:ꝛ facit qḋ nōt Ioā.
an poſt hoſt.de poſt.c.fin.lapus. Exinde q̄rit̄ an
ſufficiat ꝯſenſus maiozis partis eoꝝ quoꝝ eſt ꝯ/
ſentire ī huiuſmodi ꝑmutatiōe? Et dicēdū ꝙ ſic
qn̄ ꝑ neceſſitatem vel vtilitatem eccleſiarum fit
ꝑmutatio:ſecus ſi ꝑmutatio fiat volūtaria ꝑ illud
qḋ nō.de cōſti.c.cū oēs. Io.an.ī nouel.cū hiꝰ cō/
coꝛ. Sed q̄rit̄ ſi ep̄us nō hēat collationē vel cōfir
mationē ī eccleſia ſed capitulū:vel alius p̄latꝰ:an
ep̄s poſſit expedire permutationē ſine illo? Reſ.
dic ꝙ nō:vt nō. Io.an.eo.ti.c.i.li.6. Sed nūq̄d il
le īferioꝛ poteſt ſine ep̄o?hoſti. Io.an.ꝛ archi.eo.
ti.c.i.li.6.dicūt ꝙ n̄:qꝛ cū ꝑmutatio ſit regularit̄
ꝓhibita ex̄ de ꝑben.c.maiozibꝰ.ꝛ ī caſibꝰ inuenia
tur ep̄is ꝯceſſa: ḡ inferiozes ep̄o ſuo auctozitate
hoc attētare nō debēt. An īferioꝛ ep̄o poſſit ſibi
hoc ius p̄ſcribere:puta archi.vel abbas ī eccleſi
is ſibi ſubiectis? Et dicendū ꝙ ſic:qꝛ iſte nō ē ac
tus q̄ ad ordinē ꝑtineat ep̄alē:ſed potiꝰ ad digni/
tatē vel iuriſditionē:ꝛ talia bn̄ p̄ſcribūt̄ ꝑ īferio/
res ep̄o:vt de p̄ſcrip.c.auditis ꝛ de exceſ.p̄la.c.
accedentibꝰ. Et eodē mō ēt p̄ſcribūt ius vniēdi:
vt nō. Io.an.de ſta.re.c.i.ī cle. Idē dicendū de il
lis q̄ habent ep̄alē iuriſditionē vel quaſi in loco:
ꝛ maxīe de q̄buſdā abbatibus qui n̄ dicūtur eē
in aliquo ep̄atu vt fareñ.glublace. ad hoc facit ō
priui.abbas li.6. Itē ſi ſūme ſit vtilis ꝑmutatō ꝛ
illi q̄rū intereſt nolūt cōſentire:an ep̄ſ cū cōſenſu
capituli poſſit ꝑmutationē illā īuitis illis facere?
Et videt̄ ꝙ ſic:qꝛ ep̄s cū capitulo ſuo pōt maio/
ra facere:ſ.vnire ꝛ diuidere eccleſias ꝛ perpetua
ſubiectio vni facere eccleſie ꝛ alteri dare ō exceſ.
p̄le.ſicut.ꝛ de rebꝰ eccleſie nō ali.c.i.ī cle.ꝛ eo.ti.
.c.i.li.6. Credo tn̄ ꝯ̄triū.ſ.ꝙ nō poſſit. Iura autē
allegata vendicāt ſibi locū ī caſibꝰ ſuis. Itē non
eſt ꝑoꝛie alienatio ſi de vna eccleſia ad aliā tranſ
ferat̄:ex̄ de his que fi.a p̄la.cū ap̄lica.ſicut nō ē
ī caſu nr̄o. Itē aliter pōt cōſuli vtilitati eccleſiaꝝ:
q̄ꝫ cū ꝑiudicio iuris eligentiū:puta ꝙ īutiles renū
cient ꝛ alij eligant̄:ꝛ ſufficit ꝙ eligat̄ bonus:licet
meliozes īueniant̄:de elec.cū nobis. Sed nūq̄d
aliq̄ cogi inuiti poſſunt ad ꝑmutandū?ꝛ videt̄ ꝙ
non:qꝛ nemo īuitꝰ cogit̄ accipere beneficiū vl̄ di
gnitatē eccleſiaſticā:licet aliud ſit ī honozibꝰ ſecu
laribꝰ:vt nō.inno.de his que fi.a ma.ꝑ capitu.c.i.
Et hoc pōt ꝓbari iure:de elecți.c.qḋ ſicut ꝛ ī.c.ſi
compꝛomiſſarius eo.ti.li.6. Sꝫ in permutatione
accipit̄ bn̄ficiū de nouo:ꝛ dimittit̄ antiquū:ergo
īuitꝰ nō cogitur accipere ad idē.74.di.geſta. Sꝫ
cōtra:qꝛ inuitus quis cogit̄ accipere ordines:vt
de eta.ꝛ quali.c.queris ꝛ.7.q.i.ſcias. Meliꝰ ō re.
ꝑmu.c.q̄ſitū.vbi dicit̄ dari ꝑtās ep̄o transferēdi
ꝑſonas de loco ad locū:ſi ei videt̄ expedire. Ubi
dicit hoſti.ꝙ illa ꝑmutatio ē ꝯmēdabilis:ꝛ ad eā
īuiti ꝯpellūt̄:ꝛ ad hoc facit di.40.ante oīa.ꝛ.23.
q.4.diſplicet ꝛ.8.q.i.ī ſcripturis.ꝛ qḋ ibi nō.hoc
ēt videt̄ innuere innoc.ꝛ hoſt.de renū.c niſi.vbi
dr̄ ꝙ ſi periculū deſtructiōis ecclīe vel magnū

ſcādalū īminet niſi p̄latꝰ cedat:cogit̄ cedere:dū
tn̄ bonū cābiū alterius p̄lature vel dignitatis aſ
ſignet̄:allegat de re iudi.licet ꝛ.7.q.i.mutatiōes.
Et ſic dicūt poſſe intelligi illud de re.ꝑmu.queſi
tū.ſuper hoc dicit Io.7.q.i. Ep̄s de loco.ꝙ non
pōt cogi quis ꝑ ep̄m trāſire ad maiozē locū:quia
nemo cogit̄ creſcere īuitꝰ. Bar.ibi.cōtra ꝙ pōt:
qꝛ maioꝛa pōt:allegat de exceſ.p̄la.ſicut. Pau.
placet opi. Io.dicens ꝙ ad equale beneficiū trā
ſire pōt īuitꝰ nō aūt ad maius. Dn̄s guido in qua
dā ſua diſputatione dicit:ꝙ nō credit ꝙ ep̄s poſ/
ſit cogere clericū ad renunciandū ſuo beneficio
vt vilius recipiat. Archi.aūt de reſcrip.c.ſi ꝓpter
in v̄bo vacabunt li.6.innuit ꝙ q̄dā ꝑmutatio eſt
voluntaria:q̄dam neceſſaria:q̄ ſit ſuperiozis offi
cio q̄ſi fiat iſta ſecūda īuitis beneficiatis. Idē vi
det̄ notare Io.an.in.c.ſi ꝓpter. Satis ſubſtineri
pōt ꝙ ſi nec datiōe coadiutozis nec alio mō pōt
cōſuli vtilitati eccleſie:ꝙ inuitis poſſit transferri:
ita ꝙ fiat ei bona ꝯpenſatio de aliquo beneficio:
vt ſic publica vtilitas p̄ferat̄ ꝑuate:vt de maio.
ꝛ obe.cū inferioꝛ. Nec mirum cū ipſe bn̄ficiatus
nō ſit dn̄s:ſed quidā diſpenſatoꝛ ꝛ ꝓcuratoꝛ.de
dona.c.2. Epiſcopus v̄o ē p̄eozdinatoꝛ in cun/
ctis.25.di.ꝑlectis. Et cura totius dioceſis ad eū
pertinet.i.q.i.per totum.hinc eſt ꝙ ſit vnio nō di
minutio de rebꝰ eccle.non alie.clemen.ī vna. Et
ſiue fiat permutatio ſiue tranſlatio:fiat cū cōſen
ſu capituli ſui:queadmodū hoc ſeruari debet in
collatione ꝛ inſtitutione:de his q̄ fi.a maio.par.
.c.nouit. Et hoc niſi hec vt ſolus facēt p̄ſcripſiſ
ſet:eo.ti.ea noſcit̄ ꝛ.c.3.de conſue.li.6. Intelligen
do tn̄ hoc nō p̄ciſe:ſed vt de nolēte fiat volēs
per fructuū ſubtractionē ꝛ finaliter ꝑ ꝑꝛiuationē
vt in.c.queſitū eo.ti. An vero vicarius vel officia
lis epiſcopi:qui alias poteſt inſtituere ꝛ confirma
re:vt nō.de offi.vica.c.fi.li.6.ſꝫ non ꝯferre vt nō.
pōt ꝑmutare duos p̄latos:quoꝝ electōnē ſi de
nouo eſſent electi poſſent confirmare? Dicendū
ꝙ non duplici ratione.pꝛima ſm̄ opi.inno.ꝛ qꝛ ꝯ
ferre non poteſt:ꝛ in renunciatione cum permu/
tatio ſit habet interuenire renunciatio ꝛ collatō:
de re.permu.in cle.i. Sed cum dictum ſit ꝙ ī ꝑ/
mutatione debet interuenire renunciatio ꝛ colla
tio. ¶ Queritur ſi ſufficiat p̄ſentibꝰ permutare
volentibus ꝛ petentibus renuntiationem admit
ti ꝛ collationem hinc inde fieri?dicant placet no/
bis vt permutetis nos. Et videt̄ ꝙ ſic:quaſi bꝛe
uiloquio videant̄ iſti renuntiaſſe ꝛ epiſcopus ac
ceptaſſe.ff.de vul.ꝛ pu.l.nam hoc iure. Unde di
cit Innocentius:ꝙ permutantes habent ius ī be
neficijs permutatis:ſtatim cum ſuperioꝛ interpo
nit ſuam auctozitatem. Optime facit quod notat
hoſtienſis ꝛ Ioānes andr̄.poſt ipſū de his q̄ fiūt a
maiozi ꝑte.c.ex oꝛe.vbi dicit Ioā.and.ꝙ ſi ep̄s
confert bn̄ficiū de volūtate beneficiati:valet col
latio:qꝛ ille videt̄ renūciaſſe ꝛ ep̄s acceptaſſe ō
ſubtilitate iuris poſſet ſubſtineri hec opi. Tamen
tutius eſt vt conſulit ibi ipſe hoſti.ꝙ fiat renuncia/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tio expreſſa ⁊ collatio:⁊ ſic ſeruat conſuetudo.⁊ in
cle.i.de re.permu. Sed nunquid ĩ prebendis per
mutatis hꝫ locum optio de qua loquitur.c.ſi.d cõ
ſue.li.vi. Et videtur ꝙ ſic qꝛ ĩ permutatione inter
uenit renuntiatõ tacita:vt dictum eſt:ḡ ⁊ locũ ha
bet etiaꝫ optio:quia ſuperioꝛ etiam papa qui per
mutationem facit vel fieri mandat:ñ videtur uel/
le iſtam conſuetudinem tolerare vel preiudicare
rationabilibus ſtatutis vł cõſuetudinibus eccleſi
arum:vt de cõſti c.i.li.vi. Ergo nec p collationem
que in ipſa permutatione interuenit:debet preiu/
dicari dicte conſuetudini. Itẽ pmutãtes ſciue
rũt vel ſcire debuerunt dictã ↄ̃ſuetudinẽ eccłie:⁊
ſic nõ poſſunt ignoꝛãtiã allegare. Nec debet im
pugnare qḋ deſcẽdere tenet̃.d natis ex libero vẽ.
c.i. In ↄ̃riũ videt̃ ꝙ nõ hẽat locũ p.c.i.de re.per
mu.li.vi.⁊ eo.ti.cle.i.dñs guido ↄcoꝛ. diſputans
hãc.q.dixit:ꝙ de rigoꝛe iuris hẽat locum optio.
Paulus ꝟo tꝫ cõtra. Io.an.ĩ.c.ſi.de ↄ̃ſue.ĩ nouel.
li.vi.nõ eligit alterã haꝝ ſed dimittit q̃ſi dubiã.
Sed ego ſemp tenui ⁊ teneo:ꝙ nõ habeat locuꝫ
hec optio: qꝛ itẽtio fuit ↄcilij vieñ. ꝙ bñficia ex
cauſa pmutatiõis reſignata nedũ nõ ↄ̃ferant̃ ali
is:ſꝫ ẽt ꝙ ↄ̃ferant̃ ipſis q ex ipa cã reſignauerũt.
Dis ḡ modus ⁊ via p quã pmutãtes fruſtrãtur
ſuo voto in perpetuũ vel ad tẽpꝰ ĩ toto vel ĩ par/
te ꝓhibent̃:alias illuderet̃ eis ↄ̃ mentẽ ⁊ ꝟba ↄ
cilij:⁊ facit qḋ ibi nõ. Io.ĩ glo.penult. Querit̃
exinde infra q̃tũ tp̃s ſuperioꝛ ĩ cuius manibꝰ be/
neficia ſunt reſignata ex cã pmutatiõis teneat̃ il
la ↄ̃ferre? Super hoc dic̃ pau. ĩ p̃allegata cle.vni
ca ꝙ circa hoc nõ eſt tp̃s p̃fixum a iure. Sꝫ ↄpel
litur per ſuperioꝛẽ ↄ̃ferre:ſi ſit negligẽs:ar.de iu/
repa nullus. Idẽ dicit pau.ĩ cle.⁊ de reli.do.ꝙ nõ
eſt tp̃s p̃fixũ a iure ĩfra qḋ ↄmutãt̃ hoſpitalia. Et
idẽ in electoꝛibꝰ ĩperatoꝛis:vt nõt. Ioã.an. poſt
hoſt. Et ĩ hoc tenendũ eſt.ſ.ꝙ nõ ẽ tp̃s expreſſuꝫ
a iure infra qḋ ↄmutãt̃ hoſpitalia:⁊ iõ ↄpelletur
per ſuperioꝛẽ. Et ſi monitꝰ nõ expediat infra ter
minũ ↄpetẽtẽ ſibi aſſignatũ:hoc faciat ſuperioꝛ:
ad hoc de offi oꝛ.c.irrefragabili. Itẽ querit̃ an
permutatio facta per ep̃m ↄtẽptis his q̃ꝝ ĩtereſt:
puta collatoꝛibꝰ vel patrõis ſit nulla ipſo iure vł
ãnullãda. Re.pau.ĩ cle.i.eo.ti.dicit:ꝙ ↄ̃ſenſuſ ho
rũ põt ĩteruenire ante ⁊ poſtea: ex q̃ dat̃ ĩtelligi
ꝙ nõ ſit nulla:ſed annullanda. Nã ſi fuiſſet nulla
nõ potuiſſet ratificari per ↄ̃ſenſũ ſupuenientem:
de elec.c.audiuĩ cũ ſi. Et ꝙ ſit annullãda p ſñiam
videt̃ p.c.qḋ ſicut de elec. Sed ↄ̃ de his q̃ ſi. a p
la.c.i.⁊.12.q.ij.ſine exceptiõe.⁊.16.q.7.ↄcernimꝰ.
Nõ.n.ĩ p̃ſentia aliq̃ꝝ neceſſe eſt fieri:ſi illud ñ fi/
at:nõ valet qḋ agit̃:vt nõ.de offi.dele.c.cãꝫ mri
monij.placet mihi ꝙ ſit ãnullãda nõ oĩo nulla p
p̃dicta iura:⁊ rõ ꝙ ſit annullãda eſt:qꝛ iſte actꝰ p
mutãdi ſeu auctoꝛiçãdi p̃ncipaliter ab ep̃o depẽ
det:q̃uis collatio ad eũ nõ ptineat:lꝫ male faciat
ↄtemnere illos. Nec obſtãt iura q̃ dicũt collatio
nẽ nullã foꝛe:qꝛ loquũt̃ ĩ eo caſu ĩ q̃ ep̃s debꝫ re
qri:⁊ ĩ q̃ ep̃s nõ hꝫ collationẽ:ſꝫ ĩ pmutatiõe ſecꝰ.

Nec obſtat.c.ſine exceptiõe.qꝛ põt dici ꝙ ibi ſit
caſus ſpecialis:ad hoc vt bona eccleſie meliꝰ ſer
uent̃:vel ſecũdũ hoſti.ñ ẽ nulla ſed annullanda.
Lapꝰ tñ videt̃ tenere ↄ̃riũ ſcilicet ꝙ ſit nulla. Sꝫ
q̃rit̃ ĩfra q̃tũ tp̃s poſſũt hi qui ſũt ↄtẽpti ĩ permu
tatione agere de contemptu: Et idẽ poteſt queri
de eo q fuit contemptus in collatione. Dicenduꝫ
ꝙ ſi pꝛimo tacite vel expreſſe cõſenſerunt nõ au
diuntur:de his que fi.a ma.par.ca. ex oꝛẽ. Alias
audient̃ infra ſex menſes a tempoꝛe ſciẽtie com
putandos ſ̃m hoſti.allegat de conce.preben. qꝛ
diuerſitatẽ. Deide querit̃ an in permutatiõe be
neficioꝛum:quoꝛum collatio ⁊ inſtitutio pertinet
ad inferioꝛes ep̃o:renuntiatio eoꝛum ⁊ collatio
debet fieri ĩ manibus epiſcopi:⁊ per eam cõſen/
tientibus illis quoꝛum intereſt vel fiet ipa renun
ciatio in manibus eoꝛũ ad quos pertiꝫ collatõ:
⁊ ſola auctoꝛiçatio permutandi ſpectꝫ ad epiſco
pum. Re.io.an.⁊ pau.in cle.i.eo.tit. Et dicunt ꝙ
epiſcopus totum expediet conſentientibꝰ in his
quoꝛum intereſt. Et hoc videtur probari per.c.
queſitum in ſi.eo.ti. Et ex hoc ſequitur hoc no/
uum ⁊ mirabile:ꝙ eccleſia cõſueta refoꝛmari per
viam electiõis ⁊ confirmatiõis vel per viam pꝛe
ſentatiõis ⁊ inſtitutiõis:nec refoꝛmabitur p viaꝫ
collationis per epiſcopum:qui aliaſ nõ habebat
cõfirmare vel inſtituere. Sed certe ex hoc nullũ
ĩconueniens ſequitur:ex quo ille aſſentiat cuius
intereſt. Et ſimile quod notat hoſt.ĩ ſũma de iu.
pa. vbi dicit ꝙ patronus poteſt recipere eccleſiã
vacantem ab epiſcopo:licet ad illum nõ pertine/
at collatio illa ſed inſtitutio. Et illud quod notat
Io.an.in.c.p veſtras de iu.pa.poſt eum. Sed nũ
quid cum ſint due eccleſie canonice vnite men/
ſe cuiuſdam monaſterij:ſi illarum rectoꝛes volũt
eas pmutare an poſſint:⁊ maxime monaſterio ñ
conſentiente? Et eſt dicendũ ꝙ non:qꝛ cum iſte
eccleſie ſint facte de menſa ⁊ ad modum vacare
nõ poſſunt:de excel. pꝛela.c.i. ergo ñ poteſt iter
uenire pmutatio:cum in ea fiat beneficioꝝ vacã
tium collatio.⁊ ex contrario ſequeret̃ abſurduꝫ:
quia ſi iſti poſſunt permutare:ergo ⁊ alij ⁊ ſic de
inceps. Et ſic vnio non haberet deſideratuꝫ effe
ctum ⁊ nõ ſubijceret̃ menſe monaſterij. Cuius te
nuitas fuit cauſa vnionis. Et idem dicendum eſt
de bñficio extincto. De hoc vltimo nõt Ioã.an.
eo.ti.c.z.li.vi.in nouella. Querit̃ inſup ſi nũe/
rus canonicoꝝ q erat trigenarius ẽ reſtrictus ad
duodenariũ:⁊ hec reſtrictio facta eſt legitime ⁊
iurata:⁊ oꝛdinatũ ẽ ĩ illa ꝙ cedentibus vel dece
dẽtibꝰ canonicis nullꝰ ſubſtituat̃:donec ſit deuẽtũ
ad nũeꝝ duodẽariũ. Nõ aliqs d nũero iſto ex/
ceſſiuo vult pmutare auc̃tate legati. Nũqd põt?
Re.credo ꝙ ſic dũ tñ ex cã legitia velit pmutare:
ar.eoꝝ q̃ nõnt̃:vt li.pẽdẽ.c.eccłia. Item p hoc ñ
derogat̃ ſtatuto:⁊ mẽs dꝫ ĩſpici:d elec.c.ſi poſtq̃
li.vi. Io.an.tenet ↄ̃riũ. Sꝫ retẽto eodẽ themate:
ſi pmutatio fiat p illos q ſecerũt ſtatutũ:an valeat
pmutatõ:q̃ſi p actũ ↄ̃riũ videãt̃ ſuſcitaſſe nũeꝝ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

antiquū.de ꝯſti.c.cum acceſſiſſet.in fi. Rñ. Sꝫ
huius queſtionis dependet ab illa queſtione an
teneat receptio canonici ꝯtra numeꝝ iuratū. Et
archid.dicit ꝙ nō vt nō.de ꝓben.ſi a ſede. Et io.
an.dicit ꝙ ſunt plures:ſꝫ receptio tenet:quaſi reci-
piendo capitulariter tacite reuocent ſtatutū: ⁊ ſub
lato ſtatuto iuramentū nō ligat. Sꝫ obijcit cōtra
dictū pau.qꝛ cum iſtud ſtatutū nō potuerit vires
hr̄e niſi auctorizante epo:de conſue.c.penul.quō
poterūt ſoli canonici p actū ꝯtrariū reuocare ſta
tutū:quia ñ poſſunt expſſe? Vñ videt̄ equioꝛ ar-
chidia.⁊ quicqd fit ꝯtra licitū iuramentū ſit nul-
lū. Ad hoc de ꝑſcrip.c.ſi diligenti. Et ſic in hoc ñ
videt̄ ꝑmutatio valere:de hoc nō. Jo.an.de rerū
ꝑmu.in nouel. Sꝫ ſi volumus receptionē canoni
ci valere ꝯtra iuramentū:vt dicatur ordinatio ta
cite fuiſſe ſublata:ex hoc ꝙ ꝑmutatiōi ꝯſenſerūt:
qui ordinationē fecerūt:tūc dicamus ꝑmutatio-
nē valere quaſi ꝑmutatio iuris:⁊ nūerus trigena
rius ſit p actum ꝯtrariū reſtitutus:vt in.c.cū ac-
ceſſiſſent.de ꝯſti. ¶ Queritur an etiā capitulum
ſede vacāte poſſit recipe reſignationē bñficiorū
ad ſolā epi collationē ꝑtinentiū ex cauſa ꝑmutati
onis faciēde. Et videt̄ ꝙ nō:qꝛ cum nō poſſit ta
lia bñficia cōferre:ſic nec ꝑmutationē ꝑficere: vt
nō. Jo.an.eo.ti.c.i.in cle. Sꝫ ꝯtrariū videtur veꝝ
Vñ ⁊ capitulū tanq̄ꝫ vices gerens epi pōt priua-
re bñficiatos:⁊ p ꝯſequens bñficioꝝ reſignationē
recipe. Eps vero ſucceſſoꝛ ꝑficiet ꝑmutationeꝫ:
quā ex cauſa licita capitulū tanq̄ꝫ vices gerēs in-
choauit. Ad hoc facit qđ per inno.et compoſtel.
nō.de reſcrip.c.cam te. Aut recurret̄ ad ſupioreꝫ
epi. Caueant tñ ſibi ꝑmutantes ne ante collatio-
nem ſibi factā adminiſtrent:ne penā incurrant:
ar.de elec.qualiter. Sꝫ nūquid duo volētes per
mutare poſſint vnū ſolū ꝓcuratorē ꝯſtituere ad
ſua bñficia ꝑmutāda? Rñ.credo ꝙ poſſint: ⁊ ſic
practicabit̄. Dicet ꝓcuratoꝛ. Dñe epe ego vt ꝓcu
ratoꝛ merlini renūcio talem ecclīam ſuā in mani
bus vr̄is ex cā ꝑmutationis faciende cum timo-
theo de tali ecclīa ſua. Et ego vt ꝓcuratoꝛ timo-
thei renūcio talem ſuā ecclīam ex cā ꝑmutatiōis
fiende in merlino de tali ſua ecclīa. Quibus reſi-
gnationibus receptis eps ꝯfert eidem ꝓcuratori
vnam ecclīam p tali ⁊ aliā p tali recipienti. Et ēt
ſine ꝓcuratore recipiēte valeret collatio:de ꝓbē.
in.c.ſi tibi abſenti.li.vi. Sed pone ꝙ quidā trac-
tantes de ꝑmutatione ſuoꝝ bñficioꝝ quā ſibi vti
lem foꝛe credebāt:ꝓmiſerūt ſibi inuicē fide da-
ta procurare ꝑmutationē dictoꝝ ſuoꝝ bñficioꝝ
ꝑfici ab illis quoꝝ intereſt:⁊ q̄ auctorizare pñt
Alterum vero huius ꝓmiſſionis penitet:⁊ ñ vult
reſignare. Queritur an inſtante altero poſſit ille
ad ꝑmutationē cogi? videt̄ ꝙ non: qꝛ in talibus
dꝫ ceſſare om̄is pactio ⁊ ꝯuētio:vt de pac.c.fi.⁊.i
q.z.q̄ꝫ pio. Sꝫ ꝯtra qꝛ nō ſimpliciter ꝯuenerunt:
ſed ꝓmiſerūt dare opam:vt ꝑmutatio fieret per
eos qui eam facere poterāt: qđ nō videtur ꝓhi-
bitum:de reſti.ſpo.c.olim. Item fidei datio ⁊ iu

ramētū equipollent:vt de hiſ que vi.me.ve.cau
ſi.c.ad aures. Item iſta ſunt ſeruanda que ſine in
teritu ſalutis eterne ſeruari pñt:vt in.c.ſi vero.ꝺ
iureiur. Rñ.videtur dicendū ꝙ iſte qui inſtaret
ꝑmutationē fieri vel ꝑfici:non pōt petere iure ac
tionis illū compelli ad ꝑmutationē:qui eſt peni-
tens. Nam ſi ambo inſtarēt p permutatione fa-
cienda:nō cogeretur ſupioꝛ eā facere:ſꝫ totū pen
det ex arbitrio ſuo:eo.ti.c.queſitū. Sꝫ male face
ret ſupioꝛ ꝑmutationi eoꝝ nō ꝯſentiens:ſi ſit ne
ceſſaria ⁊ expediens eccleſijs: de in.pa.c.nullus.
Sed ſupioꝛ pōt illum cōpellere vt de nolēte fiat
volens. Nam ipe ꝯtradicere non pōt:ex quo ꝓ-
miſit fide data.ſ.ad dandum opam ꝑmutationi:
ar.de ſpon.c.requiſiuit. Nec obſtāt iura que ꝓhi-
bent pactionē que loquūtur de pactione illicita.
Allegat huiuſmodi lapus hic:facit quod nō.de
re.ꝑmu.cle.i. Jura.n.que ꝓhibent ꝑmutationem
ꝓueniētem ex pactione partiū ſine auctoritate ſu
perioris:iſtud nō ꝓhibent:quin ſupioꝛ nō poſſit
illū compellere ad ꝑmutandū. Sꝫ pone ꝙ vnus
ex ꝑmutātibus eſt grauatus debitis noīe ecclīe:
⁊ tale debitū quod ad ſoluendū eccleſia ē effica-
citer obligata:vult ꝙ ille cū quo debet ꝑmutare
ꝓmittat:ꝙ ſi ꝯtingat ꝑmutationē ꝑfici:ſoluet de-
bita p̄dicta:foꝛte debitores ꝯſanguinei:⁊ nō vult
ꝙ patiātur ꝯtradictionē ex debitis illis. ¶ Que-
ritur an talis ꝓmiſſio poſſit iure fieri? Et videtur
ꝙ ſic:⁊ ſine ꝓmiſſione ad hoc tenet̄.ſ.ſoluere de
bita ecclīe:⁊ quod ſubintelligit̄ videt̄ poſſe dedu
ci in pactū:ad hoc facit quod nō.de ꝓben. ſignifi
cauit.⁊ de elec.c.ſignificaſti.cum ſi. Item hic nul
la cupiditas ex ꝑte accipientis ꝓmiſſum:cū nil ſi-
bi applicetur. Et nil deperit ꝓmittenti:quia eccle
ſia obligata eſt:alīs ſufficiens ad ſoluendū ⁊ ſic ꝺ
ſuo nil ſoluet. Sed ꝯtra quia pars altera aliter ñ
renūciaret:niſi iſte hoc ei ꝓmitteret. Renūciatio
autē debet eſſe pura nulla pactione p̄cedente:de
pac.c.ſi. Sed poſſet rñderi ꝙ intelligitur de pa-
ctione illicita. Dicendū eſt ꝙ quicqd ſit ꝯſuledū
eſt abſtineri ne fraus ꝯmittatur:qꝛ abſtinenduꝫ ē
etiam a re licita quādo habet ſpēm mali:vt de ſi
mo.audiuimus.⁊.i.q.i.emēdari. ¶ Queritur de-
mum an ſola inequalitas beneficioꝝ ratione red-
dituum ſiue onerum incūbentium beneficio ⁊ al
teri reddat ꝑmutationē nullam quaſi fraude ꝓ-
bata? Reſpon.credo ꝙ non:⁊ ſemper fui in hac
opi.non tamen nego quin ſit aliqualis preſūptio
fraudis:quia non eſt p̄ſumēdum ꝙ aliquis velit
deſcēdere vel res ſuas iactare:ꝺ p̄ſump.renunci.
ſuper hoc. Sed non eſt ſufficiens probatio. Et in
hoc ſūme placet quod nō. Jo.mo.⁊ io.an.eo.ti-
tu.c.i.li.vi. Vbi etiam ꝙ nō eſt permutatio ſi re-
nuncio bñficio meo:vt habeas illud ⁊ tuū det̄ ne
poti meo. ¶ Vtrum epus etiā de ꝯſenſu capitu-
li ſui ecclīam eximēdo vel alteri ꝯcedēdo:puta
abbati vel decāo p ſua dignitate recipiēti poſſit
dato ꝙ velit ⁊ hoc exp̄mat:in ea iuriſditionē epi
ſcopalē a ſe in totū abdicare excutē vel remoue.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De commiſſione.n.per viam allegationis nõ du
bitatur in qua ſemp remanet ideꝫ ius penes ipm
⁊ maius p ius reuocandi ⁊ reſumẽdi: de preben.
dudum.li.vi.16.q.z.viſis.in glo.plene.Io.an mo
uet hanc queſtionẽ extra de cen. cũ venerabilis.
in nouel.⁊ dicit ꝙ glo.ſup dicto.c.⁊ de don.c.pa/
ſtoralis in glo.penul.apte innuit:ꝙ non poteſt q̃
minus retineat hec quattuor.ſ.viſitationẽ ꝓcura
tionem ꝓpter viſitationem correctionẽ ⁊ cathe/
draticum.Idem hoſt.in ſũma.Sꝫ ad ꝑdicta.4.
poſſunt addi alia.4.ſ.de reuerentia:vt nõ.hoſt.
⁊ facit ꝙ notat de tranſac.ꝑterea.¶ Secundum
de charitatiuo ſubſidio vt dixi in textu pᵒ hoſtiẽ.
¶ Tertiũ ſm eum de auctorizabili inſtitutione:
vt dixi in.c.paſtoralis.¶ Quartũ de his que ſunt
ordinis epalis:vt nõ.16.q.z.in ſũma.⁊ ſcripſi poſt
Inno.de ꝓben.c.de monachis.Rõnes gloſaruꝫ
et que eas coadiuuant inter predicta ſunt he.
Eps non põt alium ordinariũ facẽ in dioceſi ſua
Sed ſic transferẽdo ille in quẽ fieret talis trãſla
tio haberet ordinariam epalem:ꝫ ⁊c̃.De primo
dixi.ii.q.i.expientie.⁊ extra ne ꝑla.vi.ſuas.c.z.in
gl.z.Iteꝫ iuriſditio epalis ẽ iuris publici:di.i.ius
publicũ.Et ea que ſunt iuris publici non remittũ
tur.ff.de pac.l.ius publicum.⁊ nota.de fo.cõpe.c.
ſi diligenti.in prin.Item in ꝯſecratione eps ſe ob
ligat ex voto ad curam aĩarum ⁊ eccliarum:vt ꝺ
renun.c.niſi.§.verum ⁊.pater.i.thi.4.Illud aũt
votum ſic inheret oſſibus eius ꝙ illud excutere
non põt:extra ꝺ ſta.mo.cum ad monaſteriũ.hinc
eſt ꝙ zelo ſpũs ad religionem tranſiens nõ renũ/
ciat ſine licentia pape:de regularibus.c.licet.Itẽ
ſubditus epi non poteſt a ſe reijcere iuriſditioneꝫ
eius:vt de fo.compe.c.ſi diligenti.ergo nec epus
iuriſditionẽ quam habet in ſubditum:facit.C.de
pa.po.l.abdicato.Item eps non poteſt facere ex
ceptionẽ in ꝑiudicium inferioris: puta archidia/
coni:de excep.ꝑla.c.z.ergo multo minus in ꝑiu/
dicium paris vt ſucceſſoris:extra ꝺ elec.ĩnotuit.
nec mirum quia eps non poteſt alienationes fa/
cere:niſi vt meliora ꝓſpiciat:vt.iz.q.z.Nõ liceat
ergo nec hoc fieri põt.Et q̃uis ad parteꝫ ꝯtrariã
arguatur per.c.ꝯſtitutus.de reli.do.ibi tñ rñdet̃
in glo.Et ad.c.etiã cum inter vos.de re.iu.etiam
rñdet̃ in glo.⁊ ad alias obiectiones que fieri poſ
ſent.Rñ.Io.an.hic ⁊ poſtea concludit.Ex pre/
dictis collige tres modos quibus procedit plena
abdicatio.¶ Primo quando interuenit papalis
ꝯfirmatio ex certa ſcientia:vt in dicto.c.ꝯſtitutus
¶ Secũdo qñ ſic iudicatum eſt nec appellatum
vt in.c.cum inter vos.nec reſtitutio petita :de re/
ſti.ĩ ĩte.c.i.li.vi.¶ Tertio qñ ſic ꝑſcriptum eſſet:
alterius tñ nomine vt dixi poſt hoſti.ſup eadem
glo.allegata.Alias teneo me cũ glo.⁊ his que ad
didi ad dicta glo.ſ.ꝙ non teneat plena renũciatõ
remiſſio vel exemptio:quo ad caſus quos in ꝑn/
cipio dixi.Tñ hoc puto ꝙ vbi per epm cum con
ſenſu capituli ex cã etiam ꝑdicti caſus excepti cõ
cederẽtur:excepto cathedratico reuerẽtia ⁊ cha/
ritatiuo ſubſidio:valeret ꝯceſſio:nedũ ꝑſonalis
de qua dictũ eſt in principio:ſed etiã realis com
petens dignitati:ita tñ ꝙ per id non fiat abdica/
tio ſed quedã vicarie cõmiſſio licet ꝑpetua.Et
facit qđ notat poſt inno.in dicto.c.ꝯſtitutus.Un/
de ſingulos caſus reſumẽdo dico ꝙ ſi viſitationẽ
ꝓcurationem ⁊ correctionẽ abbatie vel alterius
dignitatis ꝯceſſerit:abbas vel eius vicarius faci
et ꝑdicta:ſed p hoc non erunt ab epo abdicata:q
poterit ſaltem negligente abbate viſitare.Sic di
co de inſtitutione:ꝙ licet illam faciat abbas:tñ ⁊
illam facere poſſet eps per querelam vel p appel
lationem aditus:⁊ ſic ñ erit abdicata vel excuſa.
De cathedratico vero dicit archid.c.i.de ꝓben.li.
vi.ꝙ lꝫ generalis remiſſio ñ extendat̃ ad id:poſ/
ſit tñ ſpãliter remitti.Io.an.in glo.16.q.7.Quicũ
ꝗ.ꝯtrarium tꝫ dicens :ꝙ lꝫ in eius quãtitate cur/
rat ꝑſcriptio non tñ in toto:cũ non poſſit remitti
De reuerentia ⁊ charitatiuo ſubſidio ſatis placet
quod dictum eſt:illas.ſ.non poſſe remitti.De in
ſtitutõne auctorizabili lꝫ hoſt.teneat illã ñ poſſe
ꝑſcribi in predicto.c.cũ ſatis.de offi.archi.cõtra/
rium tñ ſeruari videmus.Et tñ dato ꝙ id veruꝫ
eſſet:non tñ ſequitur quin poſſet remitti per mo
dum predictũ vt alius vice epi auctorizet.Non
tñ ꝓpter hoc dicet̃ abdicata:cũ epo petenti fideꝫ
fieri oporteat:fac̃ qđ nõ.ꝺ re.iu.li.vi.De receptio
ne eoꝝ que ſunt epalis ordinis ideꝫ dico:ꝙ.ſ.va
leat licentia cũ ꝯſenſu capituli ex cauſa data pre/
lato:vt clerici vel monachi ſui poſſint illa recipe
a quo voluerint epo.Nec p hoc dicũtur abdica
ta cũ illa ſit accumulatio tñ.Conſtat enim ꝙ ipe
eps concedens ſine alterius licentia vel dimiſſo
rijs illos ſuo iure poterit ordinare:vel alia epalia
ꝯferre.hec Io.an.vbi ſupra.Dicit hoſti.ꝙ ipſum
ius viſitandi ⁊ ꝓcurandi:nulla ꝯſuetudine ꝯtra/
ria tolli poteſt:quia talia nec remitti poſſunt nec
preſcribi.Quod videtur intelligendum quãtum
ad hoc ꝙ non viſitetur ab aliquo:ſꝫ bene poteſt
preſcribi:ꝙ non viſitetur ab ordinario ſꝫ ab alio

¶ Domini Antonini archiepiſcopi florentini di/
gniſſimi ſacre ſcripture interꝑtis explicit prima
pars ſumme ſequitur ſecunda.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf